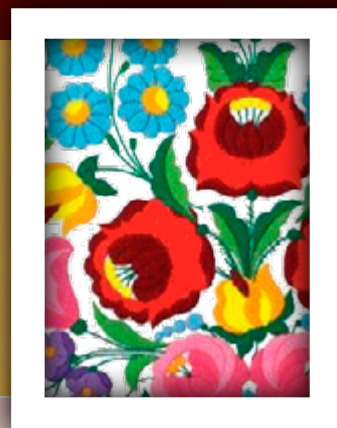

polonia węgierska

a magyarországi lengyelek havilapja

Wesołych

Swiąt!

SPIS TREŚCI TARTALOMJEGYZÉK

KRONIKA

- 2 Co to jest niepodległość, teraz wiem już na pewno! – obchody 100 rocznicy odzyskania niepodległości na Węgrzech
- 8 Przemówienie Rzecznik Narodowości Polskiej w Parlamencie Węgier z okazji 100 rocznicy odzyskania niepodległości
- 10 100 rocznica odzyskania niepodległości – przemówienie Ambasadora RP na Węgrzech
- 11 Krakkó üzenete – H. Túri Klára
- 12 Pieśnią Wam dziękujemy!
VI Zjazd Chórów Polonijnych
– Chór św. Kingi włączył się w obchody 100-lecia Niepodległej w Polsce
- 13 A lengyel hegyek és fatemplomok közt
- 14 Ramię w ramię – polsko-węgierski marsz po niepodległość
- 15 2018 – Jan Sobieski lengyel király emlékéve Esztergomban
- 16 29 lipca – 11 listopada 2018
– Sztafeta Niepodległości na Węgrzech
- 18 Dworcowa Stacja Opatrunkowa 1914 rok – wystawa fotograficzna Piotra Jantosa i Bożeny Weber
- 19 Wieczór poezji w SPK Baby, ach te baby! i ...Ona, nasza Niepodległa!
- 20 Nie ma dzieci, są ludzie – Janusz Korczak na Węgrzech
- 22 Walne posiedzenie Ogólnokrajowego Samorządu Polskiego na Węgrzech
Ülésezett az Országos Lengyel Önkormányzat

Z ŻYCIA SZKOŁY POLSKIEJ

- 17 Kolejna wizyta u polskich przyjaciół – uczniowie OSP we Wrocławiu

INSTYTUT BADAWCZY ZAPRASZA

- 24 Az újjászülető Lengyelország határai

CO BĘDZIE?

- 25 Polonijne wydarzenia w styczniu-

KRONIKA

KRÓNIKA

Co to jest niepodległość, teraz wiem już na pewno! – obchody 100 rocznicy odzyskania niepodległości na Węgrzech

100 rocznica odzyskania przez Polskę niepodległości była niewątpliwie wydarzeniem, które określiło życie kulturalne ostatniego roku tak w Polsce jak i w życiu Polonii wszystkich państw świata, w tym oczywiście na Węgrzech.

Kulminacja trwających od wielu miesięcy obchodów przypadła na pierwszą połowę listopada, a szczególnie na niedzielę 11 listopada, dzień w którym Polonia z wielu miast Węgier zebrała się w Budapeszcie, aby razem świętować. Centralne obchody święta poprzedziły uroczystości w innych miastach Węgier.

27 października – Szögliget

W Szögliget uroczystość z okazji 100-lecia odzyskania przez Polskę niepodległości zorganizował tamtejszy Samorząd Polski i połączył ją z dniem tradycyjnego derencckiego odpustu – wspomnienia świętych Szymona i Judy Tadeusza. W spotkaniu uczestniczyli potomkowie dawnych derenczan, władze i mieszkańcy Szögliget wsi, do której obecnie należy część terenu dawnej polskiej wsi Derenk. Zebrani wspólnie obejrzeli film dokumentalny „Polska Drenka, nasze wspólne korzenie”. Specjalnie na tę uroczystość przyjechał przewodniczący Ogólnokrajowego Samorządu Polskiego na Węgrzech Zsolt Bátori i była rzecznik narodowości polskiej w ZN Węgier dr Csúcs Lászlóné Halina. Gospodarzem uroczystości był przewodniczący Samorządu Polskiego w Szögliget Gábor Bubenkó.

9 listopada – Győr

Zaplanowane na piątek, 9 listopada walne posiedzenie radnych komitatu Győr-Moson-Sopron rozpoczęło się w nietypowy sposób – przewodniczący samorządu Zoltán Németh wraz z Jánosem Krollárem, przewodniczącym Samorządu Polskiego w Győr w krótkich przemówieniach wspólnie upamiętnili 100 rocznicę odzyskania przez Polskę niepodległości, a następnie umieścili na budynku samorządu polską flagę, która powiewała nad miastem przez cały następny tydzień.

9 listopada – Segedyn

9 listopada w Segedynie tamtejsza Polonia zebrana pod przewodnictwem konsula honorowego RP w komitacie Csongrád dr Karola Biernackiego okolicznościową konferencją, wystawą, apelem poległych przy Krzyżu Katyńskim i koncertem organowym Lidii Książkiewicz w Katedrze uczciła 100 rocznicę odzyskania przez Polskę niepodległości. W uroczystości uczestniczyli przedstawiciele wysokich władz państwowych i kościelnych Węgier, polskiej dyplomacji i goście z Polski.

10 listopada Békéscsaba

Samorząd Polski w Békéscsaba i tamtejsze stowarzyszenie Magyar-Lengyel Baráti Kulturális Egyesület wspólnie zorganizowały uroczystość z okazji 100 rocznicy uzyskania przez Polskę Niepodległości. Odbyła się ona dzięki gościnności dyrektora placówki Pétera Takácsa w Domu Kultury a osiedlu Lencsési. Po odśpiewa-

KRÓNIKA

niu polskiego i węgierskiego hymnu, licznie przybyłych powitała Małgorzata Leszko – przewodnicząca Samorządu Polskiego w Békéscsaba. W dwóch językach przedstawiono fakty historyczne ukazujące drogę Polski prowadzącą do uzyskania niepodległości, oraz historię ustanowienia 11 listopada świętem narodowym. Następnie miał miejsce wernisaż wystawy wypożyczonej z Instytutu Polskiego w Budapeszcie „Kobiety Niepodległości”. Wystawa przedstawiała sylwetki wielu kobiet zasłużonych w kształtowaniu historii i tożsamości narodu polskiego. Była wśród nich postać Marii Skłodowskiej-Curii, znanej chemiczki i dwukrotnej laureatki nagrody Nobla, Emilii Plater – rewolucjonistki, czy Elizy Orzeszkowej – pisarki. Chór im. Chopina, polskimi piosenkami ludowymi, umilił czas zgromadzonym. Rozbrzmiała: „Kukułeczka”, „Hej sokoły”, „Czerwone jabłuszko”, „Szła liseczka”, „Hola, hola” oraz „Dziwują się ludzie”. Punktem kulminacyjnym programu był wieczór poetycki Mariusza Szczepaniaka – poety z Sosnowca, który podzielił się z publicznością swoimi myślami i wierszami – po polsku i po węgiersku wysłuchano niektórych wierszy z tomiku zatytułowanego „Trzeba tulić życie do siebie”. W spotkaniu uczestniczyła Erika Péter – poetka z Békéscsaby.
(inf. M. Leszko)

10 listopada – Budapeszt
Finał akcji „Poszukiwanie może być lepsze niż sam skarb”

„100 lat temu Polska odzyskała niepodległość. Hip hip hurra!” – takie hasło przyświecało tegorocznym obchodom Święta Niepodległości organizowanego

przez Stowarzyszenie Kulturalne Polonia Nova w Budapeszcie. Organizatorzy zaprosili wszystkich do aktywnego włączenia się w zabawę edukacyjną „Poszukiwanie może być lepsze niż sam skarb”, która miała na celu przybliżyć Polonii i Węgrom historię Polski. W trakcie zabawy wykorzystano najnowsze technologie i platformę geocaching, a na obszarze pomiędzy Margit Híd a Lehel tér ukryto jedenaście zagadek zwanych skrzynkami. Zgodnie ze zwyczajem, znalazcy skrzynek wpisywali się w dziennikach tam pozostawionych. W niektórych skrzynkach można było wymienić znaleziony w niej przedmiot lub dołożyć własny. Aby dotrzeć do ostatniego miejsca trzeba było pokonać wszystkie etapy, a na każdym z nich otrzymywało się tylko część potrzebnych informacji. Niespodzianką dla graczy była informacja pozostawiona w ostatnim punkcie, bowiem cała trasa, po której przeszli układała się w wielki napis „100” widoczny na mapie z lotu ptaka – upamiętniający 100 rocznicę polskiej niepodległości. Na finał, dla wszystkich zainteresowanych Polonia Nova przygotowała dwujęzyczny, interaktywny quiz wiedzy z historii Polski oraz praw kobiet – ponieważ Sejm ustanowił rok 2018 Rokiem Praw Kobiet. Radosne przyjęcie z tortem i uśmiechem na twarzach zwińczyło całą imprezę.
(Aleksandra Młodożeniec)

10 listopada Veszprém

W Veszprém gospodarzem obchodów 100 rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości był tamtejszy Samorząd Polski. W uroczystości obok mieszkańców miasta, przedstawiciele Polonii z terenu Węgier z przewodniczącym Ogólnokrajowego Samorządu Polskiego Zsoltem Bátorim na czele, delegacją Polskiego Stowarzyszenia Kultu-

ralnego im. J. Bema na Węgrzech uczestniczył komisarz UE Tibor Navracsics i przedstawiciele miejscowych władz. Burmistrz miasta Gyula Porga z rąk ambasadora RP na Węgrzech prof. Jerzego Snopka odebrał przyznany mu przez prezydenta RP Andrzeja Dudę Krzyż Kawalerski. Spotkanie ubogacił koncert muzyki Fryderyka Chopina w wykonaniu znanego węgierskiego pianisty Jánoša Balázsa i Orkiestry Kameralnej pod dyktando Pétera Kovátsa. (b.)

11 listopada – Budapeszt
Wieńce pod pomnikiem
i pod tablicą marszałka Piłsudskiego

O symbolicznej godzinie 11.00 przy tablicy Marszałka Józefa Piłsudskiego w XII dzielnicy Budapesztu (Apor Vilmos tér) Polskie Stowarzyszenie Kulturalne im. J. Bema zorganizowało uroczystość składania wieńców. A jest to miejsce, które sięga historią 1936 roku, kiedy to staraniem ówczesnego Towarzystwa Węgiersko-Polskiego odsłonięto tablicę upamiętniającą pamięć Ojca polskiej niepodległości. Spotykano się tam do 1945 roku. Potem nastąpiła 44-letnia przerwa, aż po zmianie systemu po 1989 roku Polskie Stowarzyszenie Kulturalne przywróciło tradycję polonijnych spotkań, które naznaczono na dzień 11 listopada. W roku 100-lecia polskiej niepodległości, w obecności marszałków polskiego i węgierskiego parlamentu panów László Kövéra i Marka Kuchcińskiego również w XII dzielnicy Budapesztu staraniem Ambasady RP na Węgrzech i Samorządu XII dzielnicy, a z pomysłu PSK

im J. Bema, w parku przy ulicy Csörsz odsłonięto popiersie Józefa Piłsudskiego. 11 listopada uroczystego poświęcenia pomnika dokonał proboszcz Polskiej Parafii Personalnej na Węgrzech ks. Krzysztof Grzelak SChr., a celebrytą towarzyszyła Orkiestra Straży Pożarnej ze Szczucina k/ Dąbrowy Tarnowskiej. Uczestników uroczystości z placu Apóra Vilmosa na ulicę Csörsz przewiózł specjalny, biało-czerwony „pociąg niepodległości”. Organizatorami tych dwóch uroczystości było PSK im. J. Bema i Samorząd Narodowości Polskiej XII dzielnicy Budapesztu. A swą obecnością zaszczylił je ambasador PR Jerzy Snopek wraz z małżonką, konsul RP Marcin Sokołowski, dyrektor Instytutu Polskiego Joanna Urbańska, a w imieniu Samorządu XII Dzielnicy Mária Praimajer. (b.)

11 listopada – Budapeszt
Przejazd samochodowy

W świątecznej paradzie polonijnych samochodów wzięło udział ponad dwadzieścia samochodów i dwa autobusy. Wszystkie przystrojone w polskie barwy narodowe, flagi, balony i plakaty informujące po polsku i po węgiersku o istocie święta 11 listopada przejechały w zwartej kolumnie na trasie od SYMA csarnok w Peszcie na Zamek w Budzie. A ponieważ przejazd kolumny wesoło trąbiących samochodów zabezpieczały i eskortowały zatrzymując ruch uliczny policyjne samochody i motory na sygnale na ulicach miasta nie było nikogo, kto nie zwróciłby uwagi na świętujących. Kolumna wzbudzała naprawdę wielkie, pozytywne zainteresowanie w węgierskiej stolicy. Przechodnie zatrzymywali się, machali i z uśmiechem pozdrawiali przejeżdżających.

KRÓNKA

11 listopada – Budapeszt
Zakończenie Sztafety Niepodległości

Zainicjowana przez rzecznik narodowości polskiej dr Ronayné Słabą Ewę, a biegnąca przez Węgry od dnia odpustu w Derenku Sztafeta Niepodległości dobiegła 11 listopada do Budapesztu, gdzie trasa ostatniego etapu wyznaczona została na malowniczym Wzgórzu Zamkowym. Na mecie etapu, która znajdowała się na dziedzińcu Muzeum Historii Wojskowości uczestników, którzy pokonali symboliczne 1918 metrów i wbiegli, weszli, wjechali w dzieciennych wózkach lub zostali wniesieni przez rodziców przywitały oklaski i Orkiestra Straży Pożarnej ze Szczucina k/ Dąbrowy Tarnowskiej. Wszyscy – podobnie jak w przypadku wszystkich poprzednich etapów – uczestnicy otrzymali pamiątkowe dyplomy i koszulki.

11 listopada – Budapeszt
Most Łańcuchowy w polskich barwach. Polska flaga na budynku Parlamentu.

Do uroczystości rocznicowych włączyło się również miasto Budapeszt. Tego dnia – z inicjatywy nadburmistrza Budapesztu Istvána Tarlósa – najstarszy most nad Dunajem, Most Łańcuchowy – Lánc híd został przystrojony w polskie flagi, a wieczorem tradycyjna iluminacja została zastąpiona polską, białą–czerwoną. Z inicjatywą umieszczenia polskiej flagi na budynku węgierskiego parlamentu wyszedł zaś marszałek László Kövér. Następnego dnia – 12 listopada,

w poniedziałek – w węgierskim parlamencie rocznicę odzyskania niepodległości upamiętniła w specjalnym przemówieniu rzecznik narodowości polskiej dr Ronayné Słaba Ewa.

11 listopada – Budapeszt
Program o Polsce i Polonii w MTV5

Kilkugodzinnym blokiem programów poświęconych Polsce, Polakom i Polonii uczciła rocznicę węgierska telewizja państwowa MTV5. Znalazły się w nim rozmowy z wieloma przedstawicielami tutejszej Polonii, przedstawicielami polskich władz oraz transmisje z uroczystości rocznicowych w Warszawie. Z tej okazji uczniowie obu szkół polskich na Węgrzech wzięli udział w telewizyjnym quizie wiedzy o Polsce połączonym z warsztatami lepienia pierogów. W czasie kolejnych „wejść na żywo” w węgierskiej telewizji MTV5 wspierani przez pracowników PIBM odwiedzili Polski Instytut Badawczy i Muzeum, polską księgarnię w Budapeszcie „Gdańsk” i Muzeum Historii Wojskowości na Zamku w Budzie i pokazali, że ich wiedza o polsko–węgierskiej historii i polskiej kulturze i kuchni jest więcej niż zadowalająca.

11 listopada – Budapeszt
Okolicznościowe przyjęcie

Podczas uroczystości na Wzgórzu Zamkowym w Budapeszcie Stołeczny Samorząd Polski zaprosił wszystkich zebranych na okolicznościowe przyjęcie

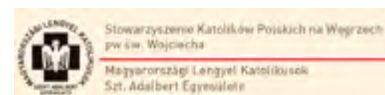
w Sali Marmurowej Muzeum Historii Wojskowości. Gości powitali: przewodnicząca SSP dr Várnai Dorota i uczniowie Ogólnokrajowej Szkoły Polskiej – piosenkę o tym, co to jest niepodległość wykonała Zosia Bedyńska z chórem szkoły, a Marcel Krajewski recytował polską poezję. Wystąpił także polonijny zespół „Polonez” wzruszając wszystkich przepięknym wykonaniem „Kwiatów polskich”. Po zakończeniu przyjęcia zebrani barwnym, gwarnym korowodem prowadzonym przez Legion Wysockiego przy akompaniamencie szczucińskiej orkiestry dętej, grającej polskie pieśni wojskowe, przemaszewowali na plac przed kościoł Macieja gdzie odczytana została odezwa Piłsudskiego o powstaniu Państwa Polskiego, po czym „Polonez” stylowo poprowadził wspólnego poloneza, a z Baszt Rybackich w powietrze wleciały biało–czerwone baloniki. (b.)

11 listopada – Budapeszt Msza Święta w intencji Ojczyzny i Koncert organowy

Uroczystości rocznicowe 11 listopada w Budapeszcie uwieńczyła Msza Święta w intencji Ojczyzny będąca dziękczynieniem za odzyskanie przez Polskę niepodległości. Msza sprawowana była w Kościele Macieja na Wzgórzu Zamkowym przez duchownych polskich i węgierskich. Eucharystii przewodniczył ks. bp Krzysztof Zadarko z Koszalina, przewodniczący Rady ds. Migracji, Turystyki i Pielgrzymek przy Episkopacie Polski i członek Komisji ds. Polonii i Polaków za Granicą. Podczas mszy ofiarowany został ozdobiony polskim orłem kielich mszalny,

który jest darem zakupionym z datków Polonii węgierskiej i został wcześniej – podczas audiencji w Watykanie – pobłogosławiony przez papieża Franciszka. Dopelnieniem uroczystego wieczoru był koncert organowy w kościele w wykonaniu polskiego artysty Sławomira Kamińskiego.

13 listopada – Budapeszt Przyjęcie narodowe z okazji 100 rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości

Tradycyjnie polskie przyjęcie narodowe odbywa się w maju, z okazji Święta Konstytucji 3 Maja, ale ze względu na przypadającą w tym roku setną rocznicę odzyskania niepodległości zostało wyjątkowo przeniesione na listopad. Ambasador RP na Węgrzech prof. Jerzy Snopek wraz z małżonką Martą Gedeon zaprosili gości – po trzyletniej przerwie spowodowanej remontem budynku – do prestiżowych wnętrz Muzeum Sztuk Pięknych (Szépművészeti Múzeum) w Budapeszcie. W salach muzeum zgromadziło się ok. 700 gości z węgierskiej administracji państwowej i lokalnej, korpusu dyplomatycznego, sił zbrojnych i służb mundurowych oraz węgierskiej Polonii i mieszkających na Węgrzech Polaków, w tym także polskiego biznesu. Obecna była większość akredytowanych na Węgrzech ambasadorów, 38 sekretarzy i podsekretarzy stanu, a gościem honorowym przyjęcia był minister spraw zagranicznych i handlu Węgier Péter Szijjártó, który sporadycznie bywa gościem przyjęć dyplomatycznych. Przyczyną, dla której szef węgierskiej dyplomacji zdecydował się przybyć, jest szczególny charakter stosunków polsko–węgierskich, co zresztą

KRÓNIKA

wybrzmiało w wygłoszonym przez niego przemówieniu. Po powitaniu gości okolicznościowe przemówienie – po węgiersku i polsku – wygłosił ambasador Jerzy Snopek. Następnie odbyła się krótka uroczystość wręczenia nadanych przez Prezydenta RP polskich odznaczeń węgierskim politykom – otrzymali je minister sprawiedliwości László Trócsányi, przewodniczący parlamentarnej komisji spraw zagranicznych Zsolt Németh, przewodniczący parlamentarnej komisji Unii Europejskiej Richárd Hörcsik oraz nadburmistrz (prezydent) Budapesztu István Tarlós. Ostatnim elementem części oficjalnej było przemówienie ministra Pétera Sijjártó. Oprawę muzyczną zapewniła 26-osobowa Centralna Orkiestra Armii Węgierskiej pod kierownictwem kpt. Imre Szabó.

źródło: Ambasada RP

13 listopada – Szolnok

W programie rocznicowych obchodów zorganizowanych w Bibliotece Miejskiej im. Verseghiego znalazł się wernisaż wystawy portretów twórców polskiej niepodległości autorstwa Veroniki Nyíró oraz prezentacja książki Miklósa Mitrovicsa „Hídépítők”. W uroczystości wzięł udział Bogdan Kocurek – dyrektor biblioteki w Bielsku-Białej, mieście partnerskim Szolnoku. Zebrani goście trzymając razem ogromną polską flagę odśpiewali polski i węgierski hymn, by później wysłuchać koncertu skrzypcowego w wykonaniu Veroniki Nyíró i podziwiać prace wykonane specjalnie na tę uroczystość przez dzieci, uczestników zorganizowanych przez Samorząd Polski w Szolnoku letnich półkolonii.

14 listopada – Érd

Polsko-Węgierskie Stowarzyszenie Kulturalne w Érd swoje spotkania organizuje tradycyjnie w budynku tamtejszej biblioteki miejskiej. Tam też – wśród książek – odbyła się uroczystość upamiętniająca 100 rocznicę odzyskania przez Polskę niepodległości. Złożyły się na nią wystawa, wykład i prezentacja książek. Zainteresowani mogli obejrzeć wystawę Instytutu Polskiego w Budapeszcie poświęconą Tadeuszowi Kościuszce i wysłuchać wykładu dr Miklósa Mitrovitsa, który przybliżył słuchaczom historię Polski od rozbiorów do odzyskania niepodległości 11 listopada 1918 roku, z uwzględnieniem wątków węgierskich. Zaprezentowane zostały też książki wydane na centenarium: „Hídépítők” oraz „Riválisok a pályán, barátok a hétköznapiakban”. Dla zgromadzonej 45-50 osobowej publiczności, omawiane tematy nie były zupełnie obce, choć większość zainteresowanych nie dysponuje głębszą wiedzą w tym zakresie. Dotychczasowa – piętnastoletnia – działalność Stowarzyszenia: dziesiątki programów, wykładów, prelekcji, wystaw, projekcji filmów i podróży tematycznych do Polski, znacznie pomogło nabyć i pogłębić wiedzę krajoznawczo-historyczną o Polsce. Program zorganizowany z okazji obchodów 11 listopada był kolejnym etapem tego procesu, a wykład dr Miklósa Mitrovitsa spotkał się z wielkim zainteresowaniem.

14 listopada – Nyíregyháza

Samorząd Polski w Nyíregyháza w budynku tamtejszej Biblioteki Miejskiej i Wojewódzkiej im. Zsigmonda Móricza zorganizował wystawę poświęconą 100-leciu niepodległości Polski. Jej otwarcia dokonał dr László Sipos, a wernisażowi towarzyszył koncert Chóru Kameralnego miejscowego Towarzystwa

Polsko-Węgierskiej Przyjaźni. Wystawa w języku węgierskim została przygotowana wspólnie ze Stowarzyszeniem im. Sobieskiego w Győr w oparciu o zbiory wydawnictwa Karta.

17 listopada – Budapeszt Hommage à Stanisław Wyspiański

Samorząd Polski III dzielnicy z okazji 100-lecia odzyskania przez Polskę niepodległości zorganizował wieczór literacki w Salonie Polskim na Óbudzie, który tym razem odbył się pod tytułem „Hommage à Stanisław Wyspiański”. W – wyreżyserowanym przez Gábora Pintéra – widowisku, na które składały się teksty Stanisława Wyspiańskiego i muzyka Ignacego Paderewskiego wystąpili: Gábor Pintér, Tünde Trojan, Legion Wysockiego i Alex Szilasi. Spektakl obok widzów węgierskich, miejscowej Polonii obejrzała również młodzież gimnazjalna z Warszawy i Budapesztu uczestnicząca w budapeszteńskim spotkaniu szkół partnerskich.

18 listopada – Eger

Samorząd Polski wraz z Egerskim Klubem Polonia zorganizował okolicznościowy Wieczór Polski, na którym egerska Polonia, jej przyjaciele i sympatycy wspólnie świętowali setną rocznicę odzyskania przez Polskę niepodległości. Wraz z przedstawicielami władz miejskich, wojewódzkich, samorządów narodowości greckiej i rusińskiej w uroczystości udział wzięła dr Rónayné Słaba Ewa rzecznik narodowości polskiej. Wieczór rozpoczął koncert muzyki Chopina w wykonaniu Alexa Szilasiego,

który odbył się w kaplicy Liceum. W drugiej części wieczoru Ödön Rittenbacher przewodniczący Egerskiego Klubu Polonia przedstawił długą i trudną drogę wiodącą do niepodległości Polski. Po wysłuchaniu hymnów gości powitała dr Rónayné Słaba Ewa. Wieczór uświetnił występ polonijnego Zespołu Pieśni i Tańca Polonez. O dobry nastrój dalszej części wieczoru zadbała kapela rodziny Rudawskich a bogatą paletę polskich smaków zaprezentowali kucharze z Nowego Sącza. *Ödön Rittenbacher*

22 listopada – Pécs

Z okazji 100 rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości Samorząd Polski w Pécsu zorganizował otwarcie wystawy wypożyczonej z Instytutu Polskiego w Budapeszcie: „Józef Piłsudski mąż stanu Polski i Europy”. Następnie wykładowca Uniwersytetu w Pécsu prof. Dniel Bagi wygłosił – przyjęty z wielką uwagą zebranych – odczyt pod tytułem „Paralele i rozbieżności w historii Polski i Węgier”. Wykładem tym – oprócz upamiętnienia setnej rocznicy odzyskania niepodległości – Samorząd Polski w Pécs chciał przybliżyć historię Polski i Węgier tak tutejszej Polonii jak i licznie przybyłym na odczyt Węgrom, aby przyjaźń między obu narodami nie wyczerpywała się w znanym powiedzeniu „Polak Węgier dwa bratanki...”.

11 listopada zaś Polonia z Pécsu wzięła udział w centralnych uroczystościach w Budapeszcie.

Alina Tóka

8 grudnia – Budapeszt Konferencja w Parlamencie

W budynku węgierskiego parlamentu zorganizowana została okolicznościowa konferencja poświęcona rocznicy odzyskania niepodległości. Wziął w niej udział marszałek Sejmu Marek Kuchciński.

Przemówienie Rzecznik Narodowości Polskiej w Parlamencie Węgier z okazji 100 rocznicy odzyskania niepodległości

Szanowny Panie Marszałku,
Szanowni Posłowie, Szanowni
Rzecznicy, witam wszystkich
bardzo serdecznie!

Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Képviselő! Tisztelt Szószólók! Szeretettel
üdvözlök mindenkit.

Köszönöm elnök úrnak, hogy
lehetőséget kaptam a felszólá-
lásra. Tudom, hogy az első
világháború lezárulása Trianont
hozta el Magyarország számára,
mégis a lengyel nemzetiség
szószólójaként azzal kapcsolatos
nagy örömet szeretném
megosztani önökkel, hogy
anyaországunk újból szabad,
független ország. Éppen tegnap,
november 11-én ünnepeltük
a lengyel függetlenség visszaszer-
zésének 100. évfordulóját,
Lengyelország 123 év kihagyást
követően e napon került vissza
Európa térképére.

Köszönöm önöknek, hogy
minden fájdalmuk ellenére velünk
tudtak ünnepelni e lengyel
emléknap centenáriumán.

Számos városban rendeztek
fényfestéseket, lengyel zászlókkal
díszítették a Lánchidat, jó érzés
volt látni a lelkesen visszaintegető
embereket, akik a lengyel zászlós
autós felvonulást látták.

Tudom, hogy önök megértik
örömet, illetve nemzeti
büszkeségünk érzését, hiszen
történelme során a magyar
nemzet is hosszú
időszakon keresztül
szenvetett idegen

hatalmak megszállásától,
és a lengyelekhez hasonlóan
sokat küzdött önrendelkezése
visszaállításáért.

Lengyelország a XVIII. század
végén veszítette el önállóságát,
területei orosz, porosz illetve
osztrák uralom alá kerültek.
Lengyelországot letörölték Európa
térképéről, nemzetként viszont
átvészelt a megszállás időszakát:
őrizte nyelvét, hagyományait,
kultúráját, erős keresztényi hitben
és mély meggyőződésben élt,
hogy Lengyelország vissza fogja
nyerni függetlenségét.

A lengyel értelmiség egy része
távozott az országból, elsősorban
Párizsba emigráltak, hogy
szabadon alkossanak, nagy
patrióta műveket hozzanak létre,
és ezzel tartsák a lelket a nemzet-
ben.

Ott készítettek elő három nemzeti
felkelést is. Sajnos e szabadság-
harcokat mind leverték, de a hitet
nem sikerült elvenni a lengyelek-
től.

Eközben a politikában olyan
nagyaságok léptek a színre, akik
nélkül száz évvel ezelőtt minden
valószínűség szerint nem lehetett
volna visszaszerezni az állami
függetlenséget. Az egyik Ignacy
Jan Paderewski,
akinek hatására
Woodrow

Wilson 13. pontként belevette
híres beszédébe Lengyelország
függetlenségének a visszaállítá-
sát, és mindez az USA által aláírt
versailles-i békeszerződésbe
is bekerült. A másik személyiség
a karizmatikus Józef Piłsudski volt,
aki talán a legtöbbet tette
Lengyelország 1918-as független-
ségéért.

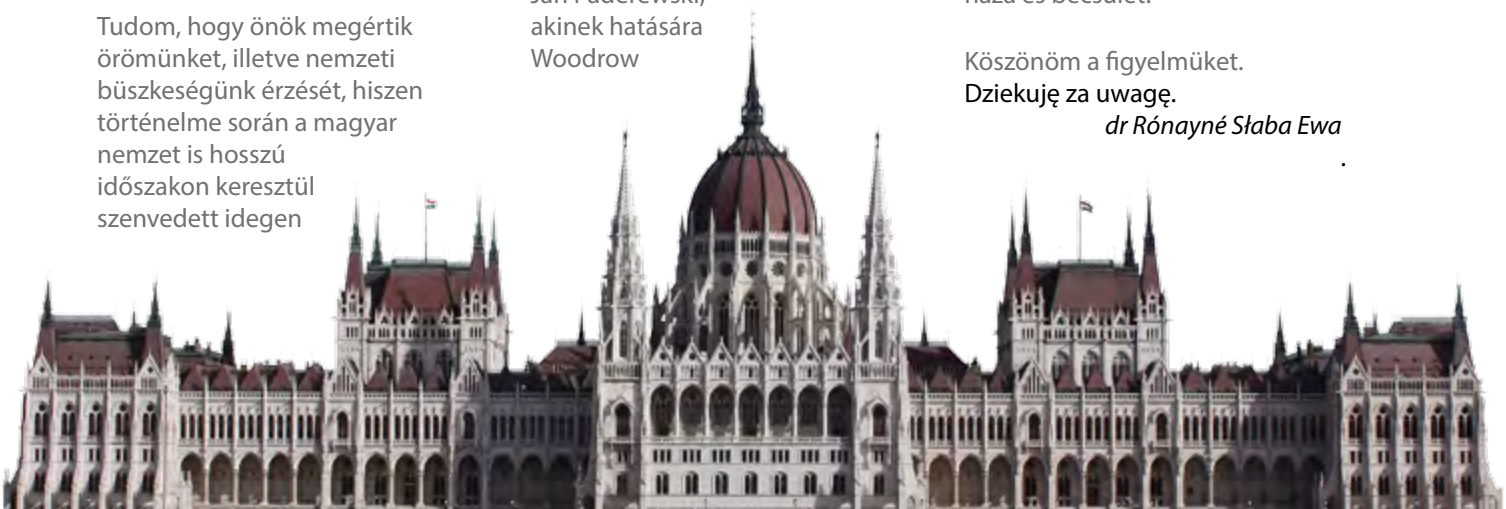
Ezt viszont nem volt elegendő
visszaszerezni, a megőrzéséről is
gondoskodni kellett, amit
a lengyelek két éven belül
megtapasztaltak. A visztulai
csodának nevezett csatában
nemcsak hazájukat védték meg
a szovjet hadsereg ellenében,
hanem Európát is megmentették
az orosz és a német kommunisták
egyesülésétől és hatalomátvételtől.
De minderről házelnök úr
engedelmevel majd két év múlva,
az akkor esedékes felszólalásom-
ban fogok megemlékezni.

Beszédemet a nagy lengyel hazafi,
Szent II. János Pál pápa ideillő
szavaival zárom: „A béke adomá-
nya nemcsak adottság
a számunkra, hanem feladat is.
Feladat mindannyiunknak,
lengyeleknek, magyaroknak
és minden embernek, akik
számára erkölcsileg nagy értéket
jelentenek az olyan fogalmak,
mint szabadság, függetlenség,
haza és becsület.”

Köszönöm a figyelmüket.

Dziękuję za uwagę.

dr Rónayné Slába Ewa

100 rocznica odzyskania niepodległości – przemówienie Ambasadora RP na Węgrzech

Jak wszyscy Europejczycy wiedzą i pamiętają, w tym roku mija sto lat od zakończenia I wojny światowej. Dla jednych konsekwencje polityczne strasznej wojny łączyły się z radością, dla innych z goryczą i poczuciem krzywdy.

Dla Polaków rocznica ta ma znaczenie szczególne, albowiem właśnie sto lat temu – 11 listopada 1918 roku – odzyskałyśmy niepodległy byt państwowy po 123 latach niewoli. Spełnił się sen kilku pokoleń moich rodaków, którzy przez tak długi okres zmuszeni byli żyć w państwach trzech zaborców. Poddawani nieustannie – aczkolwiek z różną intensywnością – zabiegom asymilacyjnym, nie zapominali, że muszą ocalić swój język i swoją kulturę, że muszą nosić w sercach Polskę – jak to ujął nasz wielki artysta Stanisław Wyspiański – aby przetrwać jako wspólnota narodowa i zachować gotowość do odnalezienia się w niepodległej zjednoczonej Polsce. Wierzone, że taka Polska powstanie. Kiedy w podzielonym narodzie pojawiało się zwątpienie, kiedy codzienna troska o spokojne i w miarę wygodne życie zaczęła przeważać ponad marzeniami o wolności własnego narodu i przywróceniu niepodległego państwa polskiego, wzniecano krwawe powstania. Klęski militarne, straty w ludziach, brutalne represje były ofiarą składaną na ołtarzu poczucia tożsamości narodowej. W imię odrodzenia się we własnym niepodległym państwie. Wywoływały bowiem wielki wstrząs moralny w Polakach, a Europie przypominały, że aktualny status quo nie jest stanem naturalnym.

I oto po latach strasznej wojny światowej nadeszła w końcu długo wyczekiwana

przez Polaków chwila. W styczniu 1918 roku kwestia niepodległości Polski stała się – w znacznej mierze dzięki zabiegom dyplomatycznym Ignacego Jana Paderewskiego – sprawą międzynarodową. Oto prezydent Stanów Zjednoczonych, Woodrow Wilson, ogłosił publicznie, że odrodzenie Polski to jeden z celów I wojny światowej. Jego 14-punktowy plan można uznać za kamień milowy w walce Polaków o własne niepodległe państwo.

Wkrótce przyszło nam doświadczyć prawdy słów św. Pawła, że wolność jest tyleż dana, co zadana, że nie jest dana raz na zawsze, że należy o nią dbać, pielęgnować ją, że trzeba być gotowym do jej obrony.

W naszym przypadku ledwie odzyskana niepodległość zawiśła na włosku, gdy przyszło nam stawić opór zbrojnej agresji ze strony Związku Sowieckiego. Dzięki determinacji całego narodu, heroizmowi żołnierzy, mądrości dowódców – na czele z Józefem Piłsudskim, a także pomocy węgierskich przyjaciół w decydującej bitwie, określonej potem mianem „cudu nad Wisłą”, najeźdźcy zostali wyparci na Wschód, co zapobiegło – jak sądzi wielu historyków – dalszej ekspansji komunizmu na Europę.

Potem nastąpiły dwie burzliwe dekady mozolnej odbudowy życia społecznego i struktur państwowych.

Proces ten został przerwany wybuchem II wojny światowej, jeszcze straszliwszej niż pierwsza. Ostatecznie znaleźliśmy się w obozie zwycięzców, ale nasze straty w ludziach i majątku narodowym były wprost niewyobrażalne.

A potem przywódcy zwycięskich supermocarstw zafundowali nam – jak również innym krajom środkowoeuropejskim – kolejną ciężką próbę: 45 lat mocno ograniczonej suwerenności państwowej.

Z tych historycznych powodów tak bardzo jesteśmy również dziś wyczuleni na kwestie własnej podmiotowości i suwerenności. Z szacunkiem podchodzimy do podobnych uczuć, postaw i aspiracji innych państw i narodów. Z niepokojem natomiast odnosimy się do politycznych projektów przyszłej Europy jako jednego superpaństwa, gdyż łącząca się z tym unifikacja kulturowa byłaby zagrożeniem dla wszystkich mniejszych języków, kultur i tożsamości narodowych. Nasz wybitny filozof, Leszek Kołakowski, którego nie sposób posądzać o prowincjonalną zaściankowość, wyznał: „Patrząc ze smutkiem na erozję samej idei suwerenności /.../. Nie chciałbym Europy, w której wszystkie różnice między państwami się zacierają, nie chciałbym, żebyśmy wszyscy aktywnie się starali, aby tych różnic nie było, nie chciałbym, abyśmy mieli ten volapuk, jeden język, którym wszyscy by się posługiwali, to znaczy angielski. Lubię różnorodność /.../. I tak samo jestem za wyróżnioną kulturą polską.”

Tak więc radość Polaków z przynależności do Unii Europejskiej, duma z europejskiego dziedzictwa kulturowego i cywilizacyjnego jest zamącona nie tylko przez straszliwe traumy wojenne, doświadczenia przemocy i kaźni ze strony innych Europejczyków, lecz także przez niektóre wizje przyszłości naszego kontynentu. Wizje, które wyrastają na gruncie anihilacji niektórych tradycyjnych wartości, stanowią

KRÓNKA

cych naszą ostoję i oręż moralny, utwierdzających nas w poczuciu przynależności do europejskiej wspólnoty. W tej wspólnocie chcemy się czuć bezpiecznie i pragniemy się dalej rozwijać. Przynależność do NATO i Unii Europejskiej takie szanse nam daje.

Od kilku lat Polska – podobnie jak Węgry i inne kraje Grupy Wyszehradzkiej – rozwija się dynamicznie i zmniejsza dystans dzielący ją od gospodarek zachodnich. Równie dynamicznie rozwija się współpraca gospodarcza polsko-węgierska. Wartość wymiany handlowej między naszymi krajami przekroczyła już 9 mld euro, a Polska w ostatnich dwóch latach była trzecim największym eksporterem na rynek węgierski. Liczne inwestycje infrastrukturalne – już realizowane i planowane na najbliższą przyszłość – obejmujące cały region środkowo-europejski przyczynią się z pewnością do dalszego rozwoju tej części Europy, tak byśmy mogli stać się pełnoprawnym partnerem Zachodu i całego świata.

Bardzo się cieszę, że rosną również możliwości pogłębienia współpracy na polu kultury, edukacji, nauki. Węgierska Fundacja Wacława Felczaka, służąca temu celowi, już rozpoczęła – z wielkim rozmachem – swoją działalność. Bliźniacza instytucja w Polsce właśnie startuje. Obie powstały z inicjatywy premiera Viktora Orbana w porozumieniu z władzami polskimi. Dają szansę, byśmy lepiej wzajemnie poznali nasze dziedzictwo kulturowe. W imię lepszej przyszłości całej Europy.

Boże błogosław Polskę!
Boże błogosław Węgry!
Boże błogosław Europę oraz
wszystkie państwa i narody, które
Państwo reprezentują!

prof. Jerzy Snopek

Krakkó üzenete

*Tenger-ár az Ady Endre-úti táj
rajt' hólyagot pattint a langy eső
s történelmi emlékfolyamán
engem idebentről
egy lengyel koronázó város
vonz vissza magához
– egy Fő-tér, ahol otthon voltam én is
s amely órakondulással kért is:
maradjak még veszejtsem belé magam
hisz irántam ő nagy-nagy bizalommal van –*

*Szép Polóniából
kőkoporsójához visszaint
három nép koronás nagy királynője Hedvig
s királyi korán át végestelen végig
a Visztula mellől míg Wavelig jutok
a Boldog Lelkek Útján
járhatok*

*Szívembe csempésznem őket
tudom, ma újból sikerülhet
s ők megint mind-mind majd hitelt adnak
közelítő kimondatlan szavaimnak
tekintetemnek
s baráti gesztusaimnak*

*Megannyi sérelem-vert testvér-lélek
kagylóba-zárt közös titkokkal
hol barátságból igazgyöngyöt izzadott
megpihenni oda vonzanak ma
a mindenünnen egybetartó utak
utak mellett templomok szántóföldek gyárak
falvak és kultúrotthonok
messzi kővárak képe hullámszik elé
baráti találkozók
s egy daliás dalos Szolidaritás-harcos
ki boldog ifjú ideink korába ott
egy kultúrterem tánc-forgatagába
tisztelettel engem
az ő „magyar asszonyává” fogadott*

*„Lengyel s magyar két jó barát
Együtt harcol s issza borát”
A 80-as évek valahány
klón-szintre-süllyedt globál-rendőre
gumibot- s gázzal 1956 népe ellen
Krakkó ékszerdoboz-Fő-tere tüntetőire
erőszakra vezényletten
özönölne bárha
mind hiába*

*Élni s rabsága kötelét tépni szét
s ha kell meghalni egymás szabadságáért
mind kész e két nép fia s lánya
s testvér-tisztességre s helytállásra
a Hejnal-óra-hangja által emberségben ott
ha egyszer is csak önmagával
beazonosított
Európa bármely nemzetállamának
bátran kívánhat
Győzedelmes, Boldog Holnapot!*

H. Túri Klára,
2018. november 11.-
lengyel centenáriumi alkalmából

Pieśnią Wam dziękujemy! VI Zjazd Chórów Polonijnych – Chór św. Kingi włączył się w obchody 100-lecia Niepodległej w Polsce

Już po przekroczeniu granicy polskiej czuło się świąteczny nastrój, mimo, że było to dopiero 8 listopada 2018 roku – ale roku uczczenia 100 letniej rocznicy Odzyskania Niepodległości przez

Polskę – wszędzie powiewały białe–czerwone flagi i to nie tylko na budynkach urzędów państwowych, ale na domach prywatnych lub przy ogrodzeniach wzdłuż drogi jak okiem sięgnąć. Podróżowaliśmy autokarem z niezwykle sympatycznymi kierowcami Jakabbusz kft. dzięki osobistemu zaangażowaniu w ten wyjazd naszego kolegi z chóru Karola Pála.

To właśnie Chór św. Kingi został zaproszony przez Fundację Ave Patria z Ożarowa Mazowieckiego na obchody tego wielkiego święta a zarazem na VI Zjazd Chórów Polonijnych aby 11-go listopada razem z innymi chórmi: z Kanady, Łotwy, Estonii, Litwy, Białorusi, Ukrainy, Czech, Niemiec, Brazylii, Argentyny oraz razem z Warszawskim Chórem „Polonia” im. J. Paderewskiego i chórmi Archikatedry Warszawskiej, Politechniki Warszawskiej, kościoła św. Krzyża, kościoła św. Barbary i chórem „Echo” z Wołomina wystąpić razem na jednej scenie.

Program pobytu był bardzo napięty i niezwykle bogaty.

Każdego dnia już przed śniadaniem, odbywały się próby naszego chóru – rozśpiewanie a także w zależności od programu dnia próby repertuaru naszego indywidualnego koncertu lub wraz z innymi chórmi próby repertuaru koncertu galowego.

Już w piątek 9 listopada wystąpiliśmy w Specjalnym Ośrodku Szkolno–Wychowawczym w Lesznie, włączając się wraz z młodzieżą do bicia rekordu w odśpiewaniu Mazurka Dąbrow-

skiego we wszystkich szkołach w Polsce punktualnie o symbolicznej godzinie 11.11.

W sobotę, o godz. 8:30 rano byliśmy już w Warszawie, aby wraz z innymi chórmi uroczystie złożyć wieńce przy Grobie Nieznanego Żołnierza (z aktem wpisu do Księgi Pamiątkowej przez delegatów chórów), przy pomniku Ofiar Smoleńskich, oraz marszałka Józefa Piłsudskiego.

O godz. 18:00 w Lesznie, w Kościele Narodzenia św. Jana Chrzciciela nasz chór śpiewał w czasie Mszy świętej, a po niej daliśmy koncert.

Zaszczycił nas tam swoją obecnością – jako koncelebrant Mszy św. – ks. Leszek Kryża TChr., były proboszcz Polskiej Parafii Personalnej na Węgrzech i współzałożyciel Chóru św. Kingi.

W niedzielę, 11 listopada wyjechaliśmy do Warszawy, do Sanktuarium św. Faustyny, gdzie w samo południe, wraz z całą Polską odśpiewaliśmy (cały) polski Hymn Narodowy. Następnie śpiewem daliśmy oprawę muzyczną Mszy św. o 12:30, a po mszy koncert... a już od 16:00, w Ożarowie Mazowieckim w Hotelu MCC Mazurkas mieliśmy próbę generalną wszystkich chórów uczestniczących w zjeździe.

Koncert Galowy „Polonia Semper Fidelis” z okazji 100 Rocznicy Odzyskania Niepodległości przez Polskę prowadzony przez prezesa fundacji Ave Patria Piotra Białka, Magdalenę Kotarską i Romana Pawlaka rozpoczął się o godzinie 18:00.

KRÓNKA

Dyrygentami byli Zbigniew Szablewski, Dariusz Zimnicki, Edward Kuc (Lwów).

To było niezwykle przeżycie. Koncert na wskroś patriotyczny wykonał ponad 600 osobowy zespół, w jego repertuarze znalazły się takie utwory jak: „Gaude Mater Polonia”, „Marsz Sybiraków”, „Polsko moja”, „Pierwsza Brygada”, „Warszawianka” i tuzin innych porywających serca pieśni.

Dla każdego z nas była to wielka lekcja muzyki, historii i patriotyzmu. Tu mieliśmy możliwość sprawdzenia swoich umiejętności i dużo też nauczyliśmy się uczestnicząc w tak wielkim wydarzeniu.

Dodamy, że dumnie reprezentowaliśmy Polonię węgierską. Na każdym kroku spotykaliśmy się z uznaniem, gorącym przyjęciem i podkreślaniem nadal trwającej przyjaźni polsko-węgierskiej i – oczywiście – obietnicą następnego spotkania.

Mimo, że zmęczeni i zachrypnięci do domu wróciliśmy szczęśliwi i podbudowani.

Dziękujemy organizatorom i sponsorom, którzy pomogli nam w zrealizowaniu tego wyjazdu: Stowarzyszeniu „Wspólnota Polska”, Stowarzyszeniu Katolików Polaków na Węgrzech p.w. św. Wojciecha, Ogólnokrajowemu Samorządowi Polskiemu na Węgrzech, Samorządowi Polskiemu Zugló i Samorządowi Narodowości Polskiej Újbuda

*Bogusława Nojbert-Nagy
Alina Fullár*

**STOWARZYSZENIE
„WSPÓLNOTA POLSKA”**

Ogólnokrajowy Samorząd Polski
Országos Lengyel Önkormányzat

Stowarzyszenie Katolików Polaków na Węgrzech
p.w. św. Wojciecha
Magyarországi Lengyel Katolikusok
Szt. Adalbert Egyesülete

A lengyel hegyek és fatemplomok közt

A nyíregyházi „Sto Lat” Lengyel-Magyar Baráti Társaság Egyesület októberben a Beszkidekbe kirándult.

Elsőként Krakkó egykori vetélytársában, a ma 85.000 lakosú Újszandecben (Nowy Sącz) álltunk meg városnézésre. Meglátogattuk főterét, melynek központjában a városháza és II. János Pál pápa izgalmasan szép szobra áll, majd a középkori Szent Margit-templom következett, mely egész Lengyelország legjobb tornyával büszkélkedhet. Fölsétáltunk a Sztarosza-vár romantikus romjaihoz, melynek tövéből a Dunajec folyóra, s most épülő hídjára látni.

Másnap a Poprád-folyó partján fekvő Muszynával ismerkedtünk. A ma gyógyvizeről híres üdülőhely volt az 1391-ben megalapított – s majd négy évszázadon át fennállt – 450 km²-es miniállam névadója. Meglátogattuk tájképi parkját, az „Érzékszervek kertjét”, majd legújabb látványosságát, a Biblia-kertet.

Egy drótkötélpálya gondoláival jutottunk föl az 1114 m magas Jaworzyna Krynickára, melynek menedékházában forralt bort kortyolgattunk. Powroźnikban a XV. századból való – és 2013 óta a Világörökség részét képező –

Ifjabb Szent Jakab apostol egykorvolt görög katolikus templomát kerestük föl. Különös értéke az 1600 körül készült Utolsó Ítélet-falkép, továbbá a teljesen kifestett káprázatos sekrestye. Złockieban pedig a Demeternek szentelt XIX. századi fatemplomot és hatalmas ikonosztázát csodáltuk meg.

Utazásunk harmadik napján „a lengyel gyógyfürdők gyöngyébe”, Krynica-Zdrójba kirándultunk, ahol az ódon hangulatú sétányokon és a szökőkutas parkokban sétáltunk, de megkóstoltuk híres gyógyvizeit is. Egy muszynai búcsúebéd után az őszi színekbe öltözött Beszkidek hágóin átkelve vettünk búcsút a szép Lengyelországtól. Reméljük, csak egy rövid időre...

Bárkányi Wiesława

Polso-Węgierskie Stowarzyszenie Sto Lat! z Nyíregyháza dla swoich członków i sympatyków zorganizowało w październiku wycieczkę do południowej Polski. Jej trasa wiodła przez Nowy Sącz, Muszynę, Jaworzynę Krynicką do Krynicy-Zdroju. Pełni wspomnień i niezapomnianych wrażeń Polonusi mają nadzieję na rychłą kontynuację zwiedzania polskich atrakcji turystycznych.

Ramię w ramię – polsko–węgierski marsz po niepodległość

Stowarzyszenie Lokalna Organizacja Turystyczna Skarbiec Mazowiecki wraz z warszawską dzielnicą Bemowo – dzielnicą partnerską III dzielnicy Budapesztu Óbudy – zorganizowało kilkudniowe wydarzenie przybliżające Polakom zagadnienia polsko–węgierskie.

Jego pierwszą część stanowiła gra terenowa poprzedzona projekcją filmu „Węgierski korytarz Warszawa 1944”, spotkaniem z Grupą Kampinos i spacerem po historycznych zakątkach dzielnicy Bemowo. Sama gra terenowa trwała dwa tygodnie, a jej uczestnicy zostali zaproszeni na uroczysty piknik wieńczący zabawę na Fortach Bema.

W ramach Marszu odbyły się także dwa niezależne rajdy terenowe mające na celu przybliżenie Polakom historii i miejsc szczególnych dla kultury obu narodów.

Pierwsza trasa – ponad 30 km – biegła drogami gminy Legionowo, Nieporęt i Białoleka, gdzie najstarsze znalezione ślady Węgrów datuje się już na XVII wiek, a w czasie II wojny światowej stacjonował tam II Węgierski Korpus Rezerwowy, który pomimo, że walczył po stronie niemieckiej, pomagał polskiej ludności cywilnej. Rajd rozpoczął się od wspomnień I Dywizji Huzarów w Nieporęcie, gawędy o Kątach Węgierskich i był bardzo zróżnicowany – od wizyty w sklepie z węgierskimi produktami regionalnymi w Kobiałce, po wizytę przy pomniku László Osvátha – opiekuna polskich uchodźców w 1939 roku.

Drugi rajd wiódł kilkietapową, 23-kilometrową trasą rozpoczynającą się na Chomiczówce od kościoła pw. MB Wspomoży-

cielki Wiernych przez miejsce katastrofy lotniczej, Łosiowe Błota, model Radiostacji Transatlantycznej po rynek w Babicach, gdzie można było wysłuchać opowieści na temat walecznego 4 Pułku Huzarów. Następnie wjazd na Nowe Bemowo i Fort Bema.

Motywacją organizatorów było uczczenie ponad tysiącletnich stosunków polsko–węgierskich.

Od początku XVIII wieku, kiedy Węgrzy próbowali zrzucić Habsburską dominację, a Polska straciła niezależność i między oboma narodami pojawiło się poczucie wspólnego losu. Polacy wspomogli powstanie Franciszka II Rakoczego, a Węgrzy wzięli udział w konfederacji barskiej. W XIX wieku to poczucie wzrosło szczególnie w czasie Wiosny Ludów, kiedy tysiące Polaków uczestniczyły w powstaniu 1848 roku. Zaledwie 15 lat po tym wydarzeniu grupa Węgrów walczyła w powstaniu styczniowym. Po uzyskaniu równouprawnienia politycznego i powstaniu Austro–Węgier, Węgrzy poparli Galicję. Po I wojnie światowej, Węgrzy, jako jedno z niewielu państw, starali się nam pomóc w walce z bolszewikami. Po podpisaniu traktatu trianon-

skiego, choć nie mieliśmy wspólnej granicy, poczucie wspólnoty między nami nie zaniknęło. Widać to było szczególnie po klęsce wrześniowej, kiedy to Węgrzy przyjęły około 100 tysięcy uchodźców z Polski a później, w czasie II wojny, nie staliśmy się wrogami, choć walczyliśmy we wrogich sobie obozach. Udowodnili to honwedzi, którzy dotarli pod Warszawę w 1944 roku pomagając ludności cywilnej oraz powstańcom warszawskim. Komunizm także nie zdołał nas poróżnić, czego przykładem mogą być chociażby spontanicznie organizowane komitety pomocy dla Węgrów w 1956 roku. Powstanie „Solidarności” otworzyło przed obydwoma nacjami nowe możliwości wspólnej walki i współpracy aż do uzyskania pełnej niepodległości obu państw.

W Warszawie i okolicach po dziś dzień możemy znaleźć kilkadziesiąt pomników i tablic upamiętniających te wspólne akty braterstwa i przypominających wspólną walkę o niepodległość obu narodów.

Są to m.in.: tablica na Pałacu Staszica ufundowana z okazji stulecia wystąpienia narodu węgierskiego w obranie praw

Przedsięwzięcie współfinansowane ze środków Samorządu Województwa Mazowieckiego

plus 96,5 FM

GOŚĆ
NIEZWIĘZNY

MAZOWSZE
SINCE 1918

polskich w dobie powstania listopadowego, tablica ku czci Franciszka II Rakoczego – przywódcy powstania węgierskiego, tablica na budynku Akademii Sztuk Pięknych przy Krakowskim Przedmieściu zamieszczona ku czci mieszkańców Warszawy, którzy spontanicznie i ofiarnie zademonstrowali w tym miejscu solidarność z węgierską rewolucją w 1956 roku (komitety pomocowe, zbiórki pieniędzy, żywności, odzieży, środków opatrunkowych i krwi), mury obronne Starego Miasta z tablicą ku czci Józefa Antalla – polityka, przyjaciela Polaków, pomnik Henryka Sławika i Józefa Antalla przy ul. Chopina i kolejne miejsce poświęcone tym dwóm panom na Tarchominie przy ul. J. Antalla – tablica na której widnieją także dwa inne nazwiska: Beli Vargi księdza i działacza politycznego, który zorganizował szkołę dla polskich uchodźców w Balatonboglar i Lajosa Kudara pułkownika, który za pomoc udzielaną Polakom i Żydom został rozstrzelany przez Niemców. W Warszawie znajdują się także dwa popiersia Józefa Bema pod ratuszem dzielnicy Bemowo oraz w Łazienkach Królewskich, popiersie Sandora Petőfiego i tablica-podziękowanie dla Rządu Królestwa Węgier za przekazywanie Polsce w latach 1919-1921 około 58 milionów pocisków karabinowych i sprzętu wojennego i najważniejszy transport z sierpnia 1920 roku, kiedy to w przeddzień Bitwy Warszawskiej do Skierniewic dotarło 22 miliony sztuk amunicji do austriackich karabinów, w które był wyposażony co drugi żołnierz. Bez tego ich zapas miał skończyć się 17 sierpnia.

Wszystkich miejsc pamięci nie sposób opisać, warto je jednak uwzględnić podczas wizyty na Mazowszu.

Mira Starobrzańska

2018 – Jan Sobieski lengyel király emlékéve Esztergomban

Az Esztergomi Lengyel Nemzeti Önkormányzat munkatervének összeállításakor úgy döntött, hogy a 2018-as évet Jan Sobieski lengyel király emlékének szenteli. Ezt a döntésünket az indokolta, hogy 335 évvel ezelőtt Jan III Sobieski a törökkel szemben csatát nyert Párkányban, majd két hét múlva az esztergomi vár török védői is megadták magukat.

Az évfordulós ünnepségek Krakkóban kezdődtek, majd Bécs következett. Mindkét helyszínen képviseltettük magunkat.

Magyarországon első lépésként meghirdettünk egy nemzetközi fotópályázatot, a témája: Sobieski nyomában volt. Majd felkerestük a környezetünkben működő középiskolákat, hogy ősszel Sobieski és kora címmel műveltségi vetélkedőt rendezünk, szeretnénk, ha minél többen indulnának.

Június 23-án érkezett Esztergomba a 60. Sobieski Duna-túra. Közös megemlékezést és koszorúzást tartottunk a Sobieski obeliszknél.

Augusztus 4-én, immár harmadik alkalommal került sor az Esztergomi Nemzetiségi Napra. Idén Opoléból érkezett egy kultúr csoport igen színvonalas programmal.

Augusztus 11-én került sor a nemzetközi fotópályázat eredményhirdetésére, és a képek kiállítására az esztergomi Dzsámi Múzeumban. Az múzeum igazgatója fantasztikus zenei élménnyel örvendeztette meg a jelenlévőket. A díjazottak közül Andrzej Aliczki Bydgoszczból személyesen jött el a megnyitóra.

Október 7-én került sor arra a nagyszabású ünnepségre,

mellyen a győztes párkányi csatáról és Esztergom török uralom alóli felszabadításáról emlékeztünk meg. Sok vendég érkezett Krakkóból, Gnieznóból és Bécsből. Megkoszorúztuk Jan Sobieski lovas szobrát Párkányban (Stúrovó) majd átvonultunk a Mária-Valéria hídon Esztergomba, ahol a Sobieski obeliszknél folytattuk a megemlékezést. A napot emlékmisével zártuk.

Október 20-án került sor Lengyelország 100 éves függetlenségi évfordulójára szervezett stafétafutásra. Ez országos megmozdulás volt. Tatabányáról hozták a stafétát, melyre a mi szalagunk is felkerült. Nagyon sok esztergomi tisztelt meg bennünket a jelenlétével, amit nagyon köszönünk.

Az emlékévet a középiskolások műveltségi vetélkedőjével zártuk október 24-én. Első helyezett lett az esztergomi Dobó Katalin Gimnázium 2-es számú csapata. Jutalomból Varsóba utazhatnak.

Az Esztergomi Lengyel Nemzeti Önkormányzat képviselői köszönetet mondanak mindenkinek, akik ebbe a nagyszerű programsorozatba segítséget nyújtottak!

*Horváth Mihályné
ELNÖ alelnöke*

Esztergom

Tatabánya

Veszprém

Szentendre

29 lipca – 11 listopada 2018 – Sztafeta Niepodległości na Węgrzech

1 grudnia, na zaproszenie rzeczniczki narodowości polskiej dr Rónayné Słabej Ewy, ambasador RP na Węgrzech prof. Jerzy Snopek i pierwszy sekretarz ambasady Małgorzata Radwan-Vass gościli przedstawicieli Samorządów Narodowości Polskiej z terenu całych Węgier, organizatorów kolejnych etapów Sztafety Niepodległości.

Zebranych powitała dr Rónay Słaba Ewa i podziękowała samorządom za zaangażowanie w organizację wszystkich biegów (i czasami spacerów) na symbolicznym dystansie 1918 metrów, wszystkim uczestnikom za wysiłek i świetną atmosferę na kolejnych etapach oraz samorządom węgierskim i lokalnym służbom porządkowym za udzielone wsparcie techniczne.

Zauważyła, że była impreza ogromnym zasięgu – na terenie całych Węgier pobiegło łącznie ponad 900 osób!

Szczególne podziękowania skierowała do Andrzeja Polaka autora dokumentacji filmowej całego przedsięwzięcia i do László Györgydeáka odpowiedzialnego za sprawy organizacyjne i oprawę graficzną.

Wszyscy przybyli z uwagą obejrzeli film, który przygotował Andrzej Polak.

Przybyli przedstawiciele lokalnych samorządów polskich z chętnie dzielili się doświadczeniami z organizacji poszczególnych etapów – a szczególnie z nadspodziewanej wręcz przychylności władz węgierskich. Dziękowali za zapewnione pamiątkowe koszulki i dyplomy oraz – podkreślając bardzo pozytywne przyjęcie akcji wśród Polonii – zastanawiali się dla uczczenia, jakiego święta będzie można zorganizować podobną imprezę w niedalekiej przyszłości. Spotkanie było też okazją do podzielenia się tego-rocznymi dokonaniem poszczególnych samorządów, a także mniej formalnej wymianie doświadczeń.

Dziękując przybyłym samorządowcom za sprawną realizację przedsięwzięcia ambasador Jerzy Snopek podkreślił, że bycie Polakiem na Węgrzech, bycie węgierską Polonią nie wyklucza, a wręcz wymaga bycia lojalnym obywatelem państwa Węgierskiego, że ludzkie serce jest tak duże, że zmieszczą się w nim uczucia do obu naszych ojczyzn. (red.)

1918 2018

Sztafeta Niepodległości
Függetlenség Staféta Futás

2018.07.29. – 2018.11.11.

Kolejna wizyta u polskich przyjaciół – uczniowie OSP we Wrocławiu

Uczniowie Ogólnokrajowej Szkoły Polskiej na Węgrzech od kilku już lat przyjaźnią się ze swoimi rówieśnikami, uczniami Szkoły Podstawowej nr 68 im. II Tysiąclecia Wrocławia we Wrocławiu.

Kontakty tych dwóch placówek oświatowych zaowocowały do tej pory niejednym wspólnym udanym projektem, niejednym spotkaniem.

Młodzież razem przygotowywała się do obchodów 100 rocznicy odzyskania niepodległości a wcześniej obchodziła 60-tą rocznicę wydarzeń 1956 roku w Polsce i na Węgrzech, czy poszukiwała polskich śladów i pamiątek z czasów II wojny światowej przechowywanych w nadbalońskich miejscowościach.

Tradycyjnym można nazwać już jesienny wyjazd uczniów Szkoły Polskiej „na lekcję” do Wrocławia.

W tym roku, już po raz trzeci, polonijne dzieci i młodzież miały okazję przez cały tydzień chodzić do polskiej szkoły w Polsce i brać udział w zajęciach razem z polskimi kolegami.

Obok lekcji codziennych grupa 18 uczniów Ogólnokrajowej Szkoły Polskiej podczas pobytu we Wrocławiu – w dniach 21-28 października – miała bardzo bogaty program.

Młodzież odwiedziła wystawę Wielkie budowle świata w Centrum Badawczym przy Hali Stulecia i wystawę „Stulecie niepodległości Polska światu” w Muzeum Architektury, obejrzała przedstawienie „Wielkie przestępczanie” w Magicznym Teatrze Muzycznym i – nie zważając na dość paskudną pogodę –

wzięła udział w grze miejskiej na Rynku, wzięła też udział w interaktywnych zajęciach w Muzeum Gry i Komputerów minionej Epoki i odbyła całodniową wycieczkę na górę Ślęza połączoną z ogniskiem i pieczeniem kiełbasek.

Wyjazdy tego typu są bardzo ważnym elementem edukacji dzieci polonijnych, które na co dzień uczęszczają do szkół uzupełniających. Pozwalają bowiem z jednej strony na wzbogacenie i uaktywnienie polskiego słownictwa specjalistycznego – szczególnie z przedmiotów, które nie są nauczane w szkołach uzupełniających, jak matematyka, a z drugiej na poznanie prawdziwego życia polskiej podstawówki i słownictwa, slangu współczesnej polskiej młodzieży, a także – co bardzo ważne – integrują środowisko najmłodszej Polonii.

O tym, jak świetną inicjatywą są takie wizyty najlepiej świadczą piosenki, które uczniowie OSP napisali i odśpiewali – (po polsku) dla swoich nauczycieli i (po węgiersku) dla kierownicy oraz tradycyjne plany rewizyty. W niejednym oku zakręciła się łza wzruszenia.

(red.)

Dworcowa Stacja Opatrunkowa 1914 rok – wystawa fotograficzna Piotra Jantos i Bożeny Weber

4 listopada, z okazji rocznicy 100-lecia odzyskania przez Polskę niepodległości w budapeszteńskim Domu Polskim oddział POKO – Óhegy 11, zorganizował wernisaż wystawy fotograficznej „Dworcowa Stacja Opatrunkowa 1914 rok”.

Z materiału wystawy poprzez mało znane, często niepubliko-

wane do teraz obrazy, utrwalone dzięki obszernej dokumentacji zdjęciowej zgromadzonej w krakowskim klasztorze Sióstr Dominikanek, wyłania się niezwykła panorama wojennych realiów, rozgrywających się głównie w Krakowie, jako części habsburskiej monarchii austro-węgierskiej na przestrzeni lat 1914–1917.

Wybuch I wojny światowej w 1914 roku – mimo niespotykanej wcześniej skali wyniszczającej pożogi, ogromu nieszczęść i śmierci setek tysięcy ludzi na frontach, w wyniku szerzących się epidemii, wyniszczenia i głodu – niósł nadzieję na odzyskanie niepodległego, suwerennego państwa Polskiego.

Wystawę projektował artysta-fotografik Piotr Jantos, jest ona świadectwem wielowymiarowej pomocy i ludzkiej solidarności, w obliczu wojennego dramatu, skupionego na kilku, niezwykle doniosłych medyczno-sanitarno-ratunkowych akcjach.

Uzupełnieniem wystawy było wspomnienie o mało znanym „epizodzie” z czasów wojennych, a mianowicie o ułaskawieniu przez ostatniego cesarza Karola Habsburga I, króla Węgier – Karola IV, 116 legionistów marszałka Piłsudskiego.

Cesarz Karol I był pod koniec 1916 roku jedynym wśród przywódców wojujących państw, który nie panował w momencie wybuchu I wojny światowej, stąd w żaden sposób nie spoczywała na nim odpowiedzialność za wybuch światowego konfliktu.

Podczas swojego krótkiego panowania Karol I podejmował natomiast wiele inicjatyw dyplomatycznych, w celu zainicjowania

rozmów pokojowych, jednak wszystkie te inicjatywy nie spotkały się z pozytywnym odzewem.

Był bardzo pobożny. Będąc już na zesłaniu na Maderze, bardzo chory, codziennie słuchał Mszy świętej i przyjmował Komunię świętą. W chwilach największych cierpień słyszano, jak mówił: „Jak to dobrze, że można ufać Najświętszemu Sercu Jezusa. Inaczej byłoby to wszystko nie do wytrzymania”. Jego ostatnie słowa brzmiały: „Niech się stanie wola Twoja!” i na koniec: „Jezus! Jezus!”

Papież Jan Paweł II, wychowany w szacunku dla cesarza Austrii, którego imię otrzymał na chrzcie, w 2004 roku wyniósł go na ołtarze, była to jego ostatnia beatyfikacja.

W homilii tak przedstawił postać nowego błogosławionego: „Podstawowym zadaniem chrześcijanina jest szukanie we wszystkim woli Bożej, rozpoznanie jej i wypełnienie. Przed tym wyzwaniem codziennie stawał mąż stanu i chrześcijanin Karol Habsburg. W jego oczach wojna była czymś strasznym...

Od samego początku cesarz Karol pojmował swój urząd, jako świętą służbę poddanym sobie ludom. Jego główną troską była realizacja powołania chrześcijanina do świętości również w działalności politycznej. Przy tym wielką wagę przywiązywał do kultury i miłości społecznej. Niech będzie przykładem dla nas wszystkich, zwłaszcza dla tych, na których spoczywa ciężar odpowiedzialności politycznej w dzisiejszej Europie”.

*Małgorzata Soboltyński
zdj. Barbara Pál*

Wieczór poezji w SPK Baby, ach te baby! i ...Ona, nasza Niepodległa!

21 listopada w jednej z sal Szkolnego Punktu Konsultacyjnego w Budapeszcie zrobiło się gwarno, uroczysto i biało-czerwono. Licznie stawili się goście oraz gospodarze, czyli uczniowie w charakterze zarówno widzów jak i uczestników konkursu recytatorskiego.

Konkurs obył się w poszerzonej formule – był bowiem kontynuacją projektu „Baby, ach te baby”, a tematykę rozbudowano wpisując się tym samym w obchody stulecia niepodległości – o nią, o naszą Niepodległą.

Popłynęły więc w przestrzeń strofy o niej (dziewczynie, kobiecie, ojczyźnie, Polsce), ale także – dla równowagi – o nim (języku ojczystym czy domu). Uczestnicy wybierali wiersze zgodnie z porywami własnego serca, dlatego w repertuarze deklamatorów znalazły się utwory wielu poetów: od Wandy Chotomskiej po Juliana Tuwima i Stanisława Balińskiego.

Najlepszych recytatorów szczerze nagrodzono. Otrzymali gry planszowe i książki o tematyce „babskiej i niepodległościowej”.

Trzeba zaznaczyć, że bardzo szacowne jury – zasiadły w nim bowiem panie: ambasadorowa Marta Gedeon, dyrektor Instytutu Polskiego Joanna Urbańska oraz reżyser, animator kultury, aktorka i teatrolog Tünde Trojan, jako przewodnicząca – miało niełatwe zadanie wobec wyrównanego poziomu uczestników.

Dodatkową atrakcją wieczoru był występ szkolnej grupy teatralnej w montażu poetycko-muzycznym złożonym z tekstów Marii Pawli-

kowskiej-Jasnorzewskiej zatytułowanym „Barwy”. Było to wspólne dzieło młodzieży i Tünde Trojan, która była i autorką scenariusza i reżyserem widowiska. O stronę muzyczną występu zadbała Danuta Misiąg-Ollár.

Warto wspomnieć o nieco „ekscentrycznej” scenografii przedstawienia, w której jedne „damy” taszczyły portrety innych „dam” (np. Marii Skłodowskiej-Curie) ku Polsce. Tę Polskę – również symbolicznie – przedstawiało dzieło uczestników warsztatów plastycznych – duża wielobarwna plansza, na której dzieci umieściły ważne miejsca, znane postacie, odwołania do legend i innych tekstów polskiej kultury. To niezwykle dzieło uczniowie SPK przygotowali pod okiem Jolanty Hardejewicz-Hardy.

Skupienie na tę krótką chwilę wokół poezji pokazało, że to ważne i potrzebne działanie, bowiem w życiu codziennym poświęcamy liryce zbyt mało czasu i uwagi. Podczas gdy kontakt z twórczością poetycką nie tylko pokazuje bogactwo naszego języka ojczystego, ale także uwrażliwia i wzbogaca duchowo każdego człowieka.

K.D.

*„Projekt współfinansowany
w ramach sprawowania opieki
Senatu Rzeczypospolitej Polskiej
nad Polonią i Polakami za granicą.”*

POMOC
POLAKOM
NA WSCHODZIE

SENAT
RZECZYPOSPOLITEJ
POLSKIEJ

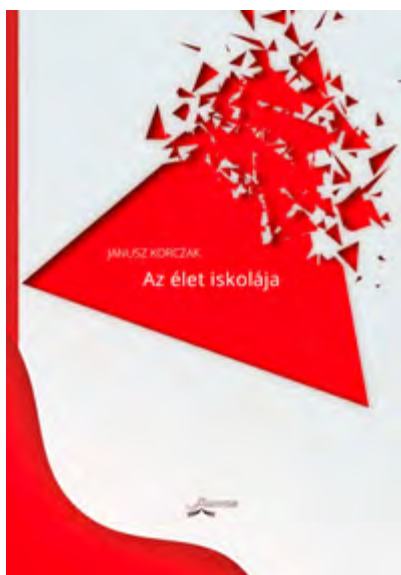

Nie ma dzieci, są ludzie – Janusz Korczak na Węgrzech

W piękny, słoneczny wtorek 16 października 2018 Federacja Węgierskich Gmin Żydowskich (MAZSIHISZ) zorganizowała dla wszystkich zainteresowanych pedagogów, specjalistów, studentów i uczniów, konferencję poświęconą postaci wybitnego polskiego publicysty, edukatora i działacza społecznego – Janusza Korczaka.

dr István Takács z Tanárképző Intézet Uniwersytetu w Miskolcu, a mowę otwierającą wygłosił gospodarz – András Heisler, prezes MAZSIHISZ, który podkreślił polsko-żydowskie pochodzenie Hersza Goldszmidta i jego rolę w edukacji „niechrześcijańskich” dzieci w pierwszej połowie XX wieku.

dwie prace konkursowe pod pseudonimami – jedną podpisał Janasz Korczak, za sprawą czytanej właśnie książki J. I. Kraszewskiego „O Januszu Korczaku i pięknej Miecznikównie”, a drugą podpisał po prostu „Janusz”. Z czasem z połączenia tych dwóch pseudonimów wyłonił się Janusz Korczak i tak już zostało. Do dziś.

Patronat nad konferencją objął ambasador RP na Węgrzech Jerzy Snopek.

Głównym założeniem konferencji było przybliżenie węgierskim odbiorcom postaci Janusza Korczaka i jego metod pedagogiczno-dydaktycznych z obszaru edukacji wczesnoszkolnej, kształcenia specjalnego, socjologii, ochrony praw dzieci i medycyny pediatricznej.

Zaprezentowane zostały także pierwsze trzy publikacje książkowe prac Korczaka w języku węgierskim. Kolejne tomy zostaną wydane w 2019 roku.

Gości przybyłych na konferencję powitał główny jej inicjator

Następnie głos zabrał Jerzy Snopek – Ambasador Rzeczypospolitej Polskiej na Węgrzech – który wymienił niekończącą się listę zasług, profesji i tytułów Korczaka – od pedagoga, lekarza, publicysty, dziennikarza i działacza społecznego, po literata i autora czytanych po dziś dzień znanych i lubianych książek dla dzieci, m.in o Maciusiu i Kajtusiu.

Talent miał niesłychany. Pisał od wczesnej młodości i właściwie to dzięki pasji literackiej Goldszmidt stał się Korczakiem.

Stało się to za sprawą ogłoszonego przez Ignacego Paderewskiego konkursu na sztukę. Goldszmidt postanowił wysłać

Kolejnym prelegentem był prof. dr. Béla Pukánszky, który w swoim przemówieniu „Świat pedagogiczny pierwszej połowy XX wieku” przedstawił zarys historii edukacji, powszechnego obowiązku szkolnego i rewolucyjnej jak na owe czasy roli Korczaka, który jasno mówił, że szkoła psuje dzieci i ich indywidualny rozwój, że mierzenie wszystkich jedną miarą jest drogą na skróty, która nie doprowadzi do niczego dobrego. Postulował ruch, naukę przez zabawę, podkreślał wagę czasu wolnego i „nicnierobienia” w rozwoju emocjonalno-społecznym dzieci i młodzieży.

Warto pamiętać, że Janusz Korczak mówił o potrzebie Deklaracji Praw Dziecka na długo

KRÓNIKA

przed jej przyjęciem przez Ligę Narodów w 1924 roku. W 1959 roku Organizacja Narodów Zjednoczonych wydała drugą Deklarację Praw Dziecka, której głównym celem była realizacja przekonania, iż „ludzkość powinna dać dziecku to, co ma najlepsze”, ale nie był to akt prawnie wiążący i nie zawierał procedury zapewniającej jej wdrożenie. W Międzynarodowym Roku Dziecka (1979) Polska zaproponowała, że konwencja powinna zostać opracowana na podstawie

tekstu w oczywisty sposób inspirowanego naukami Korczaka. Ostatecznie konwencja o prawach dziecka została jednogłośnie przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne ONZ w dniu 20 listopada 1988 roku.

Ponad pięćdziesiąt lat zajęło krajom członkowskim wyrwanie „Praw”, które Korczak opisał w swoich książkach już na początku XX wieku.

Ciekawostką jest fakt, że kiedy UNESCO ogłosiło rok 1979 „Międzynarodowym Rokiem Dziecka”, nazwało go także „Rokiem Janusza Korczaka” z okazji setnej rocznicy jego urodzin. Porównywany był wtedy do Matki Teresy, Martina Luthera

Kinga i Sokratesa. To właśnie wtedy napisanych zostało najwięcej książek o życiu, pracy i teoriach edukacyjnych tego wybitnego pedagoga.

Dr B. Aczél Anna w swoim wykładzie „Ochrona dziecka w pracy Korczaka” odnosiła się głównie do zagadnień poruszanych w najnowszym węgierskim wydaniu książki autorstwa J. Korczaka „Jak kochać dziecko. Dziecko w rodzinie”, która ukazała się w przekładzie Márty Éles. Dr. Aczél zwracała uwagę na aktualność tej książki i praktyczne zastosowanie wskazówek i porad dawanych przez autora.

Pamiętajmy, że Korczak był płodnym literatem, który rozpoczął pisanie od publikacji w piśmie humorystycznym „Kolce” już jako gimnazjalista. Od 1901 roku w „Czytelnicy dla wszystkich” ukazywała się w odcinkach jego pierwsza powieść „Dzieci ulicy”, a od 1904 w poważnym piśmie „Głos” – powieść „Dziecko salonu”. Korczak sam też bardzo dużo czytał. Wśród jego ulubionych autorów znaleźli się, m.in.: Kraszewski, Goethe, Hugo, Zapolska i Sienkiewicz. Później już w czasie I wojny światowej napisał „Dziecko w rodzinie” – pierwszą część swojej tetralogii „Jak kochać dziecko”.

Bardzo ważną prezentację przedstawiła dr Szilvia Gyurkó, prawniczka specjalizująca się w prawach dziecka, reprezentująca węgierską fundację Hintalovon. Jej wykład dotyczył obecnej sytuacji społecznej ze szczególnym uwzględnieniem ochrony praw dziecka na Węgrzech.

Pozostałe tematy poruszane na konferencji to: „Myślenie teologiczne i prawne w dziełach Korczaka” – prezentacja dr László Mészárosa oraz „Praca socjalna na początku XX wieku” – dr Gábora Hegyesi.

Konferencję zakończył panel dyskusyjny „Z nami żyjący Janusz Korczak”. Jego uczestnikami byli: Beer Miklós – biskup Vác, Donáth László – duchowny ewangelicki, Iványi Gábor – przewodniczący Węgierskiego Bractwa Ewangelii (Magyarországi Evangéliumi Testvérközösség) i rabin Tamás Verős, a jego moderatorem dziennikarka Anna Flóri.

Pisma i przesłanie Janusza Korczaka są ponadczasowe. Współczesne młode pokolenie, rodzice, psychologowie, nauczyciele i wszyscy, których życie związane jest w jakiś sposób z dziećmi doceniają jego podejście do edukacji pozasystemowej, opartej na szacunku, równości i wolności tak niezbędnych we współczesnym świecie. Jednak najważniejszym jest, żeby to dzieci mogły go poznać, doświadczać jego zasad i metod zamiast nadużyć i zaniedbania...

Biorący udział w konferencji otrzymali po egzemplarzu trzech wydanych właśnie po węgiersku – przy wsparciu Ambasady RP w Budapeszcie, Instytutu Polskiego w Budapeszcie oraz Instytutu Książki – książek Janusza Korczaka.

„A gyermek joga a tiszteletre” („Prawo dziecka do szacunku”), „Az élet iskolája” („Szkoła życia”) i „Hogyan szeressük a gyermeket” („Jak kochać dziecko”) to wybory najważniejszych tekstów Janusza Korczaka dokonane na podstawie zbiorczego wydania „Dzieł”, które ukazało się w Polsce w 2013 roku. To już kolejne publikacje dzieł Korczaka na Węgrzech w ostatnim czasie – w 2017 roku ukazał się „Dziennik z getta” („Gettonapló”).

Bez wyjątku wszyscy uczestnicy wyszli z konferencji zainspirowani i z życzeniem, by dowiedzieć się o Korczaku więcej oraz przenieść owoce jego pracy na Węgry.

Mira Starobrzańska

Walne posiedzenie Ogólnokrajowego Samorządu Polskiego na Węgrzech Ülésezett az Országos Lengyel Önkormányzat

W sobotę 24 listopada w siedzibie Ogólnokrajowego Samorządu Polskiego na Węgrzech przy Állomás utca 10 w Budapeszcie odbyło się ostatnie w tym roku kalendarzowym walne posiedzenie radnych samorządu. Obecnych było 8 radnych.

Posiedzenie rozpoczęło przyjęciem sprawozdania z działalności Samorządu w okresie od ostatniego walnego zebrania, które odbyło się 2 września. W tym czasie przedstawiciele Samorządu wzięli udział w pogrzebie Otto Heineka, przewodniczącego Ogólnokrajowego Samorządu Narodowości Niemieckiej; nastąpiło oficjalne przekazanie urzędu nowo wybranemu przewodniczącemu Ogólnokrajowego Samorządu Polskiego; Samorząd zorganizował i przeprowadził trzydniowy kiermasz polskich produktów i promocję turystyczną polskich regionów i produktów oraz instytucji polonijnych „Dni polskie” w Hali Targowej na Fővám tér w Budapeszcie oraz – we współpracy z Ogólnokrajową Szkołą Polską – zorganizował i przeprowadził „Dzień sportu i piknik rodzinny – Urodziny niepodległej”. W przypadku tej ostatniej imprezy szczególnie podkreślono świetne przygotowanie, sprawne przeprowadzenie, ogromną liczbę uczestników i jej bardzo dobrą atmosferę. Ponadto przedstawiciele Samorządu i Urzędu wzięli udział w ceremonii przekazania nagrody Pro Cultura Minoritatum Hungariae, którą w tym roku otrzymała przewodnicząca Samorządu Polskiego w Békéscsabie Małgorzata Leszko, jak również – wraz z przedstawicielami Konsulatu RP – w Dniach Zamku Egerskiego.

Przedstawiciele Samorządu Ogólnokrajowego odwiedzili Balatonkeresztúr, trwają już bowiem przygotowania do przyszłorocznych obchodów kolejnej rocznicy wypadku, w którym zginęło 20 Polaków jadących do Medjugorie. Do organizacji planowanych na maj przyszłego roku uroczystości rocznicowych, na które ministerstwo węgierskie planuje zaprosić dużą grupę pielgrzymów z Polski – włącza się również OSP. W planach jest m.in. odnowienie pomnika – kopjnika. Samorząd nie planuje w przyszłości rozpoczęcia działań mających na celu pozyskanie praw własności ani administracyjnych pomnika.

Kolejny punkt obrad walnego posiedzenia Samorządu stanowiły kwestie związane z nieruchomością zakupioną przez OSP w Balatonboglár z przeznaczeniem na stworzenie tam polonijnego ośrodka szkoleniowego dla młodzieży.

György Devescovi – inżynier, który przygotował opinię o stanie budynku jeszcze przed jego zakupem, nadzorował prace projektowe, a teraz pełni nadzór techniczny nad pracami budowlanymi – przedstawił historię budynku, proces projektowania i przebudowy oraz listę zadań do wykonania związanych z tą nieruchomością.

Kierownik urzędu Samorządu Éva Tupcsia przedstawiła dotychczasowy proces pozyskiwania pozwoleń technicznych i podpisywania umowy z generalnym wykonawcą prac budowlanych, jak również już pozyskane oraz potencjalne przyszłe źródła finansowania budowy.

Radni podjęli decyzję o rozszerzeniu nazwy ośrodka na Ośrodek Szkoleniowy i Wypoczynkowy dla Dzieci i Młodzieży z kaplicą jak również – z racji tego, że nie do końca wiadomo teraz, która instytucja będzie sprawowała nad nim pieczę w przyszłości – że decyzję w sprawie ostatecznej nazwy obiektu podejmą w odpowiednim momencie. Radni podjęli również decyzję o kontynuowaniu inwestycji.

Kolejnym punktem obrad był remont, przebudowa i przystosowanie do użytku poddasza budynku przy Állomás utca 10.

Radni przyjęli sprawozdanie kierownik urzędu z postępu prac – budynek otrzymał pozytywną opinię ochrony przeciwpożarowej i po jej uzyskaniu na podstawie wcześniejszej decyzji Samorządu ogłoszono przetarg na dalsze prace budowlane na poddaszu.

W kolejnych głosowaniach radni przyjęli – wcześniej pozytywnie zaopiniowane przez komisję finansową i instytucje podlegające Samorządowi – poprawki do budżetu na 2018 rok oraz plany pracy komisji i instytucji samorządowych na rok 2019.

Na wniosek kierownik urzędu Samorządu radni przyjęli uchwałę, która – podobnie jak w latach poprzednich – zadania rewidenta tj. wewnętrznej kontroli prac urzędu powierza zewnętrznemu podmiotowi.

Ostatni punkt obrad dotyczył sytuacji prawnej terenów Derenku. W lutym 2017 roku radni podjęli decyzję o rozpoczęciu działań mających na celu zdobycie przez Ogólnokrajowy Samo-

KRÓNIKA

ząd Polski praw administratora dla terenu dawnej wsi – kaplicy, cmentarza, budynku szkoły. Radni wysłuchali sprawozdania o działaniach już podjętych, jak również zadaniach, które jeszcze przed samorządem stoją – uzyskanie konsensusu w wyznaczeniu terenckiej działki, kwestie przepisów dotyczących ochrony zabytków i ochrony przyrody.

(red.)

November 24-én, szombaton az Országos Lengyel Önkormányzat Állomás utca 10. alatti székházában megtartották az idei év utolsó közgyűlését, amelyen 8 képviselő volt jelen.

A közgyűlés az Önkormányzat működéséről szóló – utolsó szeptember 2-i közgyűlés óta eltelt időszak beszámolójával kezdődött. Ez alatt az időszak alatt az Önkormányzat képviselői részt vettek Heinek Ottó – a Német Nemzetiségi Önkormányzat elnökének temetésén; hivatalosan is lezajlott a leköszönő és a leendő elnök között az átadás átvétel; az Önkormányzat egy 3 napos vásárt rendezett a Fővám téri Vásár-csarnokban, amelyen bemutatásra kerültek a lengyel termékek és bemutatkoztak Lengyelország régiói illetve a polóniai intézmények. Az Önkormányzat a Lengyel Nemzetiségi Nyelvoktató Iskolával közösen megszervezte a „Független Lengyelország születésnapja” – családi pikniket és sportnapot. Ez utóbbi rendezvény esetében külön kiemelték a kitűnő szervezést és lebonyolítást, valamint a résztvevők magas létszámát. Az Önkormányzat és a Hivatal képviselői részt vettek a Pro Cultura Minoritatum Hungariae díj átadására; a díjat idén Leszko Małgorzata, a Békéscsabai Lengyel Önkormányzat elnöke vehette át. Az Önkormányzat és a Lengyel Konzulátus képviselői a részt vettek az Egri Vár Napján is,

valamit ellátogattak Balatonkecskúrra, ahol a busztragédia alkalmából tartanak megemlékezést. A balesetben 20 Medjugorjéba tartó lengyel zarándok vesztette életét. A jövő évben szervezendő megemlékezésre a minisztérium számos Lengyelországból érkezett zarándokot vár, amibe az OLÖ is bekapcsolódik. A tervek között szerepel az emlékmű felújítása. Az Önkormányzat nem tervezi az emlékmű tulajdonba vételét és nem is kívánja a nevére venni.

A közgyűlés következő napirendi pontja az Önkormányzat balatonboglári ingatlanokkal kapcsolatos ügyei voltak; az ingatlanban ifjúsági oktatási központ berendezését tervezik.

Devescovi György – mérnök, aki az ingatlan állapotfelmérését is elvégezte és a projekt munkákat is részt vett, műszaki ellenőri tevékenységet is ellát az ingatlan esetében – bemutatta az épület korábbi történetét, a projekt levezetését, az átépítést, valamint megjelölte az elvégzendő feladatokat is.

Tupcsia Éva hivatalvezető felvázolta a műszaki engedélyek beszerzési folyamatát és a kivitelezővel történő szerződés aláírását is. Felvázolta a már rendelkezésre álló és további pályázati források megszerzésének lehetőségét is.

A képviselők határoztak az ingatlan nevének kiegészítéséről is, az ingatlan jövőbeni neve Gyermek- és Ifjúsági Oktatóközpont, Üdülő és Kápolna. Még nem lehet tudni, hogy melyik intézményhez fog tartozni a Központ. Az Intézmény végleges nevééről és a működtető intézményről a jövőben fognak

dönteni. A képviselők a beruházás folytatásáról is döntöttek.

A következő napirendi pont az Önkormányzat Állomás u. 10. alatti székhelyének felújításáról szólt.

A képviselők elfogadták a hivatalvezető beszámolóját az épületben folytatott munkálatokról. Az épület tűzvédelmi megfelelőségét követően egy korábbi határozat alapján el lehet indítani a közbeszerzési pályázat kiírását a tetőtér beépítésére.

A következő szavazások folyamán a képviselők elfogadták a költségvetési módosításokat a 2018. évre, amelyeket korábban a Pénzügyi Bizottság is jóváhagyott. Elfogadták az Önkormányzat és intézményeinek 2019-es munkatervét is.

A hivatalvezető kezdeményezése folyamán a képviselők határozatot fogadtak el a belső ellenőri feladatok ellátásáról egy külső vállalat bevonásával.

A közgyűlés utolsó napirendi pontja a derenki terület helyzetéről szólt.

2017 februárjában döntöttek a vagyonkezelői jog megszerzési folyamatának elindításáról – ez a kápolna, a temető és az iskola épületének területére vonatkozik.

A képviselők meghallgatták a beszámolókat az elvégzett és a jövőben elvégzendő feladatokról – konszenzusra van szükség a derenki telek kijelöléséről és figyelembe kell venni a műemlékvédelmi- és természetvédelmi előírásokat is.

Ogólnokrajowy Samorząd Polski
Országos Lengyel Önkormányzat

Az újjászülető Lengyelország határai

A több mint egy évszázados harcnak, melyet a lengyelek államiságuk visszaszerzéséért folytattak, 1918-ra meglett az eredménye, hiszen újra létrejött a független lengyel állam. Az eseményről minden év november 11-én megemlékezünk – idén ráadásul századik évfordulóját ünnepelve –, azonban érdemes időről-időre egy pillantást vetni az állam némileg elvont fogalmán túl arra is, hogy az új Lengyelország hogyan foglalta el helyét újra a térképeken, milyen események vezettek konkrét határainak a meghúzásához, illetve milyen meg nem valósult tervek születtek a problémával kapcsolatban.

Császárság uralkodói, Ferenc József, illetve II. Vilmos 1916 november 5-én egy közös nyilatkozatban jelentették be egy lengyel állam („alkotmányos berendezkedésű, önálló, örökletes monarchia”) létrehozását – azonban csupán a háború során az Oroszországtól visszaszerzett területeken. Ismeretes továbbá, hogy Wilson amerikai elnök tizenhárom „békepontjának” egyike kiállt egy egyesült, független és autonóm Lengyelország megvalósítása mellett, amelynek szabad és korlátlan joga kell, hogy legyen egy tengeri kijáráshoz – a hangsúlyt az egy tengeri összeköttetésre helyezve belátható, hogy a teljes (Balti-tengeri) partszakaszukra igényt tartó lengyeleket egy ilyen megoldás nem elégítette volna ki.

A lengyel politikum részéről a leginkább kíváncsatos az lett volna, ha az új állam területi elhelyezkedését tekintve a felosztásokat megelőző állapothoz térhetnének vissza. A Lengyel–Litván Nagyfejedelem-ség legnagyobb kiterjedése még a legoptimistábbak számára sem lehetett viszonyítási pont, lévén az közel egymillió négyzetkilométerre rúgott, azonban József Piłsudski nem riadt meg attól, hogy hasonló léptékben gondolkodjon: Międzymorze elnevezésű koncepciója egy lengyel hegemoniájú „Köztes-Európa” (a Balti-, az Adriai- és a Fekete-tenger háromszögében) megteremtésére irányult, vonásaiban hasonló módon a román Take Ionescu föderációs elképzeléséhez (ott értelemszerűen Románia lett volna a domináns állam). Piłsudskinak sikerült is olyan szövetségesre szert tennie, aki hajlandó volt támogatni a marsall „jagellói” irányvonalát: Szimon Petljura, a rövid életű Nyugat-Ukrán Népköztársaság külügyminisztere oldalán azonban Lengyelország végül nem

a széleskörű föderáció kiépítéséhez, hanem a bolsevik Oroszországgal vívott háborúhoz fogott hozzá (a határok jelentős módosulásához vezető harcok csak 1921. március 18-án, a rigai békével zárultak le).

Nem a Vörös Hadsereg elleni háború volt az egyetlen, melyet Lengyelország az I. világháborút (alig húsz évre...) lezáró Párizs környéki békeszerződések megkötése után vívott: habár a győztes hatalmak által meghúzott új határok esetében számos érintett államban sor került kisebb-nagyobb kiigazításokra, Lengyelország egyenesen fegyveres harcokat folytatott a magának követelt területekért, így például Cieszyn (Těšín, Teschen) városáért Csehszlovákiával – a konfliktust egy újabb nagyhatalmi rendezésnek kellett lezárnia, melynek értelmében 1920 júliusában kettéosztották a települést a rivális államok között. Lengyelország függetlenségének helyreállítása tehát valóban bekövetkezett 1918. november 11-én, a határok fixálására azonban nemegyszer éveket kellett várni, gyakran fegyveres harcok eredményeképpen.

Balázs István

A kérdésben a lengyel akarat természetesen hosszú időn keresztül csupán sokadlagos szerepet játszott, az esetlegesen létrehozandó lengyel állam elhelyezkedésének tervezgetése a nagyhatalmak terepasztalain zajlott. A Lengyel Légiókat, és így (legalábbis papíron) a függetlenség ügyét is támogató Osztrák–Magyar Monarchia és a Német

Felhasznált irodalom

Davies, Norman: Lengyelország története. Budapest, Osiris, 2006

Kamiński, Marek Kazimierz: Konflikt polsko-czeski 1918–1921. Warszawa, Neriton – Instytut Historii PAN, 2003.

Kovács István: Csoda a Visztulánál és a Balti-tengernél. Piłsudski... Katyn... Szolidaritás. A XX. századi lengyel történelem sorsfordulói. Budapest, Magyar Napló, 2012.

Okulewicz, Piotr: Koncepcja „Międzymorza” w myśli i praktyce politycznej obozu Józefa Piłsudskiego w latach 1918–1926. Poznań, Wydawnictwo Poznańskie, 2001.

MI LESZ?

1 stycznia, w uroczystość Świętej Bożej Rodzicielki Maryi – Nowy Rok – msze święte w budapeszteńskim Kościele Polskim odprawiane będą o godz. 9.00, 10.30 i 18.00.

Január 1-én – Szűz Mária istenanyaságának ünnepén – Újévkor 9.00-kor, 10.30-kor és 18.00-kor lesznek a szentmisék a budapesti Lengyel Templomban.

6 stycznia – niedziela w święto Objawienia Pańskiego – Trzech Króli msze święte w budapeszteńskim Kościele Polskim odprawiane będą o godz. 9.00, 10.30 i 18.00. Po mszy świętej rozpoczynającej się o godz. 10.30 kolędowanie z dziećmi wraz z zespołem „Kleksiki”.

Január 6-án vasárnap Jézus Krisztus megjelenésének Napján – Vízkeresztkor 9.00-kor, 10.30-kor és 18.00-kor lesznek a szentmisék a budapesti Lengyel Templomban. A 10.30-kor kezdődő szentmise után karácsonyi daléneklés lesz a „Kleksiki” együttessel és a gyerekekkel.

6 stycznia na wspólne kolędowanie do budapeszteńskiego Domu Polskiego na godz. 11.45 zaprasza Stowarzyszenie Katolików Polskich na Węgrzech p.w. św. Wojciecha.

Január 6-án 11.45-kor közös karácsonyi daléneklésre vár mindenkit a budapesti Lengyel Házba a Szent Adalbert Egyesület.

W dniach 11-14 stycznia 50 osobowa grupa dzieci z Ogólnokrajowej Szkoły Polskiej na Węgrzech z nauczycielami wyjedzie na 49. Przegląd Zespołów Kolędniczych, w Żywcu. Wyjazd jest dotowany z projektu Fundacji im. W. Felczaka.

Január 11. és 14. között a Lengyel Nyelvoktató Nemzetiségi Iskola 50 fős csoportja a tanárokkal részt vesz a 49. Karácsonyi Daléneklési Mustrán Żywiecben. Az utazást a W. Felczak Alapítvány projektje alapján támogatják.

13 stycznia w niedzielę w budapeszteńskim Kościele Polskim podczas mszy świętej o godz. 10.30 wystąpi Chór św. Kingi, który po mszy zaprasza na noworoczny koncert kolęd. Január 13-án a budapesti Lengyel Templomban a 10.30-as szentmise keretében karácsonyi dalkoncerttel lép fel a Szent Kinga kórus.

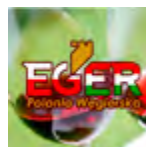
13 stycznia, w godz. 14.00 - 20.00, w K11 Művészeti és Kulturális Központ (1075 Budapest, Király u. 11) odbędzie się kwesta na rzecz Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy. Zbiórki będą prowadzone również w innych miejscach. Szczegóły na stronie Facebook: WOSP Budapest

Január 13-án 14.00-20.00-ig a K11 Művészeti és Kulturális Központban (1075 Budapest, Király u. 11) jótékonysági koncertet rendeznek adománygyűjtéssel az Ünnepi Karácsonyi Segítségnyújtó Nagyzenekar (WOŚP) javára; más helyszínen is lesznek adománygyűjtések. Részletek olvashatók a WOSP Budapest Facebook oldalán.

13 stycznia w Egerze tamtejszy Samorząd Polski i Klub Polonia organizują spotkanie noworoczne.

Január 13-án Egerben az ottani Polónia és a Polonia Klub újévi találkozót szervez.

14 stycznia – poniedziałek – Dzień Fatimski – msza święta i różaniec fatimski w budapeszteńskim Kościele Polskim o godz. 17.00. Január 14-én – hétfőn – Fatimai napot tartanak. 17.00-kor szentmise és fatimai rózsafüzér lesz a budapesti Lengyel Templomban.

19 stycznia uczniowie Ogólnokrajowej Szkoły Polskiej na Węgrzech organizują Dzień Babci i Dziadka.

Január 19-én a Lengyel Nyelvoktató Nemzetiségi Iskola tanulói megszervezik a Nagymamák és Nagypapák Napját.

20 stycznia – w niedzielę – wierni w Kościele polskim w Budapeszcie będą się modlić za Babcie i Dziadków, którym przypadają dni 21 i 22 stycznia.

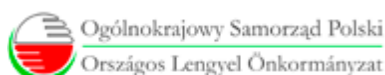
Január 20-án a Lengyel Templom hívei a nagymamákért és nagypapákért imádkoznak, akik napjai január 20-ra és 21-re esik.

24 stycznia Polskie Stowarzyszenie Kulturalne im. J. Bema organizuje prezentację wydanej wspólnie z WAN książki w opracowaniu. Miklósa Mitrovitsa pt. „Polacy i Węgrzy w XIX wieku”. Rozmowę z autorem opracowania poprowadzi prof. István Kovács.

Január 24-én a Bem József Lengyel Kulturális Egyesület könyvbemutatót szervez; ennek keretében bemutatják Mitrovits Miklós „Magyarok és Lengyelek a XIX. században” című könyvét, amely a WAN-nal kerül közös előkészítésre. A beszélgetést az íróval prof. Kovács István történész fogja vezetni.

26 stycznia w Budapeszcie w Sali Hotelu Hungaria odbędzie się tradycyjny Bal Polski organizowany przez Ogólnokrajowy Samorząd Polski. Zabawę – tradycyjnie już – poprowadzi zespół „Kwarta Czystey” z Brzozowa.

Január 26-án a budapesti Hungaria Hotel báltermében megrendezésre kerül a hagyományos Lengyel Bál, amelyet az Országos Lengyel Önkormányzat szervez. A hagyományoknak megfelelően közreműködik a brzozóvi „Kwarta Czystey” együttes.

W dniach 8-28 lutego w Art Quarter Budapest, (Nagytétényi út 48-50) odbędzie się Festiwal Sztuki i Kreatywności dla Dzieci i Młodzieży „Baśniowe kraje”. W programie: interaktywna wystawa, warsztaty artystyczno-literackie, zajęcia w szkołach, czytanie baśni, konkurs plastyczny.

Február 8. és 28. között Art Quarter Budapestben Gyermek és ifjúsági Művészet és Kreativitás Fesztivál lesz „Mesebeli országok” címmel. A programban: interaktív kiállítás és foglalkozások, iskolai foglalkozások, rajz pályázat.

Uwaga! Wizyta duszpasterska zwana kolędą z błogosławieństwem Rodziny i Domu trwa w tym roku do 5 marca. 6 marca rozpoczynamy Wielki Post. Wizytę kolędową można umówić w zakrystii Kościoła Polskiego i telefonicznie +36 30 336 88 68. Figyelem: A lelkipásztori látogatás – a házszentelés – 2019-ben március 5-ig tart, március 6-án pedig Hamvazószerda lesz. A látogatást a Lengyel Templom sekrestyéjében lehet kérni vagy a +36 30 336 88 68 telefonszámon.

(b.)

Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy zagra na Węgrzech!

Czy jest ktoś wśród nas, kto nie słyszał jeszcze o Wielkiej Orkiestrze Świątecznej Pomocy? No właśnie się nad tym zastanawiam.

Kiedy 27 lat temu Fundacja WOŚP ruszała w Polsce, ja ruszałam w swoją drogę poza granicę kraju. Jednak w każde Święta Bożego Narodzenia wracałam domu, a po nich jechałam do Warszawy, by odwiedzić przyjaciół, by zobaczyć, co w stolicy słychać.

I tak się często składało, że na Dworcu Centralnym wsiadałam do pociągu już z serduszkami Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy, które na Węgrzech jeszcze przez wiele dni przypominało mi tę fantastyczną atmosferę zrodzoną z radości, że nawet nie posiadając nic, można tak wiele dać.

Tego lata wracając z całą rodziną z wakacji jak zawsze zatrzymaliśmy się w Warszawie. Córka dostała ostrego ataku bólu brzucha i w nocy pojawiliśmy się

w szpitalu dziecięcym. Na szczęście nie było to nic poważnego, na szczęście był sprzęt specjalistyczny, a na nim dobrze znane mi serduszka.

Bardzo się cieszę, że mogę Państwa poinformować, że w tym roku udało nam się po raz pierwszy w historii WOŚP zarejestrować sztab na Węgrzech i 13 stycznia 2019, w dniu Finału, także z Budapesztu puścimy „świąteczko do nieba”.

Wszystkich, którzy chcieliby wziąć udział lub przyłączyć się do organizacji i edycji WOŚP na Węgrzech, prosimy o kontakt.

Marzena Jagielska

- » email: gdansk.konyvesbolt@gmail.com
- » szef sztabu: Marzena Jagielska
- » tel.: +36 20 988 18 73
- » www.facebook.com/WOSPBudapeszt
- » wosp.org.pl

polonia węgierska

**Pismo Ogólnokrajowego
Samorządu Polskiego
z kwartalnym
dodatkiem GŁOS POLONII**

**Az Országos Lengyel
Nemzetiségi Önkormányzat
lapja a GŁOS POLONII
negyedévi mellékletével**

Odpowiedzialny wydawca / Felelős kiadó:
Országos Lengyel Önkormányzat Hivatala

Redaktor naczelny / Főszerkesztő &
Redaktor graficzny / Grafikai szerkesztő:
Katarzyna Desbordes-Korcsev
k.nick@gmx.net

Tłumaczenie / Fordítás:
Boka Endre

Redakcja / Szerkesztőség:
**1102 Budapest, Állomás u. 10.,
tel.: +36 1 2613479, e-mail: k.nick@gmx.net**

Drukarnia / Nyomda:
Croatia Nonprofit Kft.

Edycja online / Online kiadás:
www.polonia.hu

HU ISSN: 1417-5924

O ile nie zaznaczono inaczej, wykorzystano zdjęcia autorów tekstów.
Jelen számban, amennyiben nem jelöltük másképp,
a szövegek szerzőinek fényképeit használtuk fel.

Przedsięwzięcie jest współfinansowane przez Stowarzyszenie Wspólnota Polska ze środków otrzymanych od Kancelarii Senatu w ramach sprawowania opieki Senatu Rzeczypospolitej Polskiej nad Polonią i Polakami za granicą.

Projekt realizowany w każdym miesiącu ze środków budżetu centralnego Węgier. / Az újság kiadása Magyarországi központi költségvetésének havi támogatásával készül.

Prenumerata PW i GP A PW és a GP előfizetése

Roczna prenumerata miesięcznika „Polonia Węgierska” (12 numerów) i jego kwartalnego dodatku „Głos Polonii” (4 numery) na rok 2018 wynosi dla prenumeratorów:
A „Polonia Węgierska” havilap éves előfizetése (12 szám) és negyedéves melléklete, a „Głos Polonii” (4 szám) 2017. évre:

- indywidualnych (1 egzemplarz) – 4.000 HUF/rok
- zbiorowych (5 egzemplarzy) – 20.000 HUF/rok

Płatność: przelew na konto.

Előfizetés módja: banki átutalás.

Przyjmujemy również zamówienia na numery wcześniejsze - można je zgłaszać na analogicznych warunkach.

Vállaljuk a korábbi számokra vonatkozó rendelések teljesítését – azonos feltételek mellett.

Redakcja z wdzięcznością przyjmuje także większe sumy wpłat prenumeraty od osób oraz instytucji i samorządów, jeżeli ich stan finansowy to umożliwia. Wsparcie finansowe prosimy przekazywać na konto K&H:10400157-00026536-00000004. W rubryce „Közlemény” prosimy wpisać „Lapkiadás támogatás” (wsparcie dla pisma).
A szerkesztőség hálásan elfogad nagyobb előfizetői összegeket is, úgy magánszemélyektől, mint intézményektől, ha ezt pénzügyi helyzetük lehetővé teszi.

WAŻNE ADRESY

FONTOS CÍMEK

Ogólnokrajowy Samorząd Polski na Węgrzech

Országos Lengyel Önkormányzat

1102 Budapest, Állomás u. 10
tel.: +36 1 261-17-98

olko@polonia.hu

Polski Ośrodek Kulturalno-Oświatowy

Lengyel Közművelődési Központ

1102 Budapest, Állomás u. 10
tel.: +36 1 261-17-98

adalbert@dombudapest.com

Ogólnokrajowa Szkoła Polska na Węgrzech

Lengyel Nyelvoktató Nemzetiségi Iskola

1102 Budapest, Állomás u. 10
tel.: +36 1 261-27-48

szkolpol@polonia.hu

Polski Instytut Badawczy i Muzeum

Lengyel Kutatóintézet és Múzeum

1102 Budapest, Állomás u. 10
tel.: +36 1 260-80-23

muzeum@polonia.hu

Stołeczny Samorząd Polski

Fővárosi Lengyel Önkormányzat

1054 Budapest, Akadémia u. 1-3
tel.: +36 1 332-19-79

flko@t-online.hu

Polskie Stowarzyszenie Kulturalne im. J. Bema na Węgrzech

Magyarországi „Bem József” Lengyel Kulturális Egyesület

1051 Budapest, Nádor u. 34.
tel.: +36 1 311-02-16

www.bem.hu

bem@bem.hu

Stowarzyszenie Katolików Polskich na Węgrzech pw. św. Wojciecha Dom Polski im. Jana Pawła II

Magyarországi Lengyel Katolikusok Szt. Adalbert Egyesülete

1103 Budapest, Óhegy u. 11
tel.: +36 1 262-69-08

www.dombudapest.com

adalbert@dombudapest.com

Stowarzyszenie Kulturalne Użyteczności Publicznej Polonia Nova

Polonia Nova Közhasznu Kulturális Egyesület

1061 Budapest, Jókai tér 1/2
www.polonianova.hu

biuro@polonianova.hu

Szkolny Punkt Konsultacyjny – Szkoła Polska przy Ambasadzie RP

A Lengyel Nagykövetség mellett működő Lengyel Iskola

1025 Budapest, Törökvész út 15
tel.: +36 1 326-83-06
tel.: +36 70 701-38-47

polish_school@gazeta.pl

Polska Parafia Personalna na Węgrzech

Lengyel Perszonális Plébánia

1103 Budapest, Óhegy u. 11
tel.: +36 1 431-84-13

www.parafiabudapest.republika.pl

plebaniapl@onet.eu

Ambasada Polska w Budapeszcie

Lengyel Köztársaság Budapesti Nagykövetsége

1068 Budapest, Városligeti fasor 16
tel.: +36 1 413-82-00

www.budapest.polemb.net budapest.amb.sekretariat@msz.gov.pl

Referat Konsularny Ambasady RP

A Lengyel Köztársaság Nagykövetsége Konzuli Osztálya

1068 Budapest, Városligeti fasor 16
tel.: +36 1 413-82-08

www.budapest.polemb.net

budapest.amb.wk@msz.gov.pl

Instytut Polski w Budapeszcie

Lengyel Intézet

1065 Budapest, Nagymező u. 15
tel.: +36 1 311-58-56

www.polinst.hu

info@polinst.hu

biblioteka@polinst.hu

Polonijna strona internetowa:
www.polonia.hu

Program radiowy w języku polskim:

Magazyn Polski – emisja w soboty, godz. 13.30
MR4 (fale średnie 873 kHz) i ze strony www.mediaklikk.hu
Redakcja Polska MTVA.
1037 Budapest, Kunigunda útja 64.

polonia
węgierska

